

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

11.11 – МКР.1952 «С» 2023.10.26. 028 ПЗ

НЕВГАДА БОГДАНА ПЕТРОВИЧА

2024 р.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Економічний факультет**

УДК 336.71:368(477)

ПОГОДЖЕНО
Декан економічного факультету

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри банківської
справи та страхування

_____ **Анатолій ДІБРОВА**

_____ **Вікторія КОСТЮК**

" ____ " _____ 2024 р.

" ____ " _____ 2024 р.

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на тему:
«Управління депозитним портфелем банку»

Спеціальність 072 – «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Освітня програма Фінанси і кредит

Орієнтація освітньої програми Освітньо – професійна

Гарант освітньої програми
к.е.н., доцент

Руслана ОПАЛЬЧУК

**Керівник магістерської
кваліфікаційної роботи**
к.е.н., доцент

Руслана ОПАЛЬЧУК

Виконав

Богдан НЕВГАД

Київ – 2024

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Економічний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри банківської
справи та страхування
к.е.н., доцент _____ **Вікторія КОСТЮК**
"3" жовтня 2023 р.

ЗАВДАННЯ
до виконання магістерської кваліфікаційної роботи студенту
Невгаду Богдану Петровичу
(прізвище, ім'я, по-батькові)

Спеціальність 072 – «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Освітня програма Фінанси і кредит

Орієнтація освітньої програми освітньо-професійна

Тема магістерської роботи: **«Управління депозитним портфелем банку»**

Затверджена наказом ректора НУБіП України від 26.10.2023 р. № 1952 «С»

Термін подання завершеної роботи на кафедру 15.11.2024 р.

Вихідні дані до магістерської кваліфікаційної роботи: законодавчо-нормативні акти, наукові періодичні видання, монографії, Інтернет-ресурси, фінансова і статистична звітність АТ КБ «Приватбанк».

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

1. Теоретичні аспекти управління депозитним портфелем банку.
2. Аналітична оцінка управління депозитним портфелем АТ КБ «ПриватБанк».
3. Шляхи удосконалення ефективності управління депозитним портфелем банку.

Перелік графічного матеріалу: таблиці, рисунки, схеми.

Дата видачі завдання «3» жовтня 2023 р.

**Керівник магістерської
кваліфікаційної роботи
Завдання прийняв до
виконання**

Руслана ОПАЛЬЧУК
Богдан НЕВГАД

РЕФЕРАТ

Магістерська робота «Управління депозитним портфелем банку» складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел (57 джерел), містить 11 рисунків та 20 таблиць. Основний текст магістерської роботи викладений на 70 сторінках комп'ютерного тексту.

Метою дослідження є шляхи удосконалення управління депозитним портфелем на прикладі державного банку України.

Об'єкт дослідження – процес управління депозитним портфелем комерційного банку.

Предмет дослідження – сукупність теоретико-методичних та науково-практичних аспектів управління депозитним портфелем АТ КБ «Приватбанк».

У першому розділі роботи розглянуто теоретичні аспекти управління депозитним портфелем банку. Проаналізовано фактори, що впливають на формування депозитного портфеля банку. Розглянуто методи управління депозитним портфелем банку.

У другому розділі проведено аналіз управління депозитним портфелем банківської установи на прикладі АТ КБ «Приватбанк». Також здійснено оцінку динаміки та структури депозитного портфеля банку, а також оцінку оборотності депозитів і витрат на їх залучення.

У третьому розділі запропоновано основні напрямки удосконалення ефективності управління депозитним портфелем банку. Розроблено рекомендації щодо оптимізації структури депозитного портфеля та новітніх методів управління депозитним портфелем АТ КБ «Приватбанк».

Ключові слова:

депозитний портфель, депозити, управління депозитним портфелем, депозитні продукти, ліквідність, оборотність депозитів, процентні ставки, депозитна політика.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ДЕПОЗИТНИМ ПОРТФЕЛЕМ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ.....	10
1.1. Економічна сутність депозитного портфеля банку.....	10
1.2. Основні функції та принципи управління депозитним портфелем комерційного банку.....	16
1.3. Системний підхід в управлінні депозитними ресурсами банку.....	24
РОЗДІЛ 2. АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА УПРАВЛІННЯ ДЕПОЗИТНИМ ПОРТФЕЛЕМ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ (НА ПРИКЛАДІ АТ КБ «Приватбанк»).....	33
2.1. Фінансово-економічна характеристика АТ КБ «Приватбанк».....	33
2.2. Аналіз динаміки та структури депозитного портфеля банку.....	40
2.3. Оцінка оборотності депозитів і витрат на їх залучення.....	53
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ДЕПОЗИТНИМ ПОРТФЕЛЕМ БАНКУ.....	56
3.1. Інноваційні депозитні продукти як інструмент залучення коштів клієнтів...56	
3.2. Рекомендації щодо вдосконалення депозитної політики банку в умовах воєнного стану.....	61
3.3. Розробка шляхів покращення стимулювання залучення вкладів та поліпшення ефективності обслуговування клієнтів АТ КБ «Приватбанк».....	65
ВИСНОВКИ.....	71
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	75
ДОДАТКИ.....	81

ВСТУП

Функціонування сучасної економіки будь-якої країни неможливо представити без ефективної банківської системи. Банки різних рівнів глибоко проникають у сферу виробництва й активно впливають на економічні і соціальні процеси, тому з ними постійно стикаються всі члени суспільства. Однією з центральних, базових функцій банків України є залучення коштів фізичних та юридичних осіб у вклади, розміщення залучених коштів від свого імені та за свій рахунок, і навіть відкриття та ведення банківських рахунків фізичних і юридичних осіб. Важливе місце у виконанні цих функцій посідають депозитні операції банків. Їх роль і значення полягають у тому, що переважна частина ресурсів банку формується не рахунок власних, а рахунок залучених коштів. Тому від того, наскільки ефективно організована в банку ця робота, наскільки точно сформульована стратегія та тактика проведення депозитних операцій залежить не тільки фінансове, а й економічне становище банку на ринку банківських послуг.

Стрімкий розвиток банківської системи викликав загострення конкуренції між комерційними банками за ресурси і ефективні напрями їх розміщення. Це привело до послідовного зниження прибутковості діяльності банків. Для ефективного функціонування банківської установи недостатньо залучати кошти за нижчою ціною, а навпаки розміщувати за вищою, для цього потрібно створити ефективну систему банківського менеджменту.

Для покращення власної конкурентоспроможності банківські установи пропонують своїм клієнтам все нові послуги, розширюють діяльність та застосовують різні фінансові інструменти. Зважаючи на те, що депозитні кошти населення на банківських рахунках у переважній більшості країн світу становлять ключове джерело фінансування економічного зростання, аналіз депозитного ринку, пошук і наукове обґрунтування шляхів удосконалення механізмів захисту банківських депозитів сьогодні потребує поглибленого вивчення.

Залучені кошти банків покривають понад 90% усіх потреб в грошових ресурсах для здійснення активних операцій. Основним джерелом залучених коштів є депозити, які складають майже 86% усіх пасивів комерційних банків. Тому однією з численних проблем, що стоять перед банками в даний час є проблема удосконалення механізму залучення коштів клієнтів. Потрібно підвищувати привабливість депозитних вкладів за рахунок розробки гнучкої депозитної політики.

Суттєвий внесок щодо вивчення питань депозитної діяльності банків зробили зарубіжні економісти, такі як Г. Айленбергер, Р. Еллер, П. Роуз, Дж. Сінкі. Серед вітчизняних вчених слід виділити праці О. Васюренка, А. Герасимовича, О. Гриценка, О. Дзюблюка, О. Заруби, А. Кириченка, Т. Коха, Л. Кроливецької, А. Мороза, С. Науменкової, М. Савлука, Т. Смовженко та інших. Проте, на сьогоднішній день виникає необхідність здійснення ефективного механізму управління депозитним портфелем банку в умовах воєнного стану. Також слід удосконалити механізми забезпечення зростання депозитної бази банку безпосередньо через диверсифікацію джерел фінансування, розробки стратегії маркетингу та залучення більшої кількості клієнтів.

Метою магістерської роботи є шляхи удосконалення управління депозитним портфелем на прикладі державного банку України.

Досягнення поставленої мети визначило необхідність вирішення наступних завдань:

- визначити економічну сутність депозитного портфеля комерційного банку;
- узагальнити основні функції та принципи управління депозитним портфелем комерційного банку;
- обґрунтувати системний підхід в управлінні депозитними ресурсами банківської установи;
- провести фінансово-економічну характеристику АТ КБ «Приватбанк»;

- проаналізувати динаміку і структуру депозитного портфеля банку;
 - провести оцінку оборотності депозитів та витрат на їх залучення;
 - запропонувати маркетингові механізми забезпечення зростання депозитної бази;
- розробити інноваційні депозитні продукти як інструмент залучення коштів клієнтів.

Об'єкт дослідження – процес управління депозитним портфелем комерційного банку.

Предмет дослідження – сукупність теоретико-методичних та науково-практичних аспектів управління депозитним портфелем АТ КБ «Приватбанк».

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети та вирішення завдань дослідження використані наступні загальнонаукові і спеціальні методи: вертикальний і горизонтальний аналіз фінансової звітності банку, аналіз динаміки і структури депозитного портфеля, аналіз оборотності депозитного портфеля, метод синтезу і узагальнення, аналіз процентних витрат банківської установи, факторний аналіз ефективної процентної ставки.

Методи вертикального і горизонтального аналізу фінансової звітності дозволяють оцінити фінансовий стан та результативність діяльності банківської установи. Метод аналізу динаміки і структури депозитного портфеля використовується для оцінки змін у складі та обсягах депозитів у банку протягом певного періоду часу. Цей метод дозволяє банку аналізувати, як змінюється джерело фінансування, та яка частина депозитного портфеля є стабільною, а яка – тимчасовою. Метод аналізу оборотності депозитного портфеля є інструментом для банків у вимірюванні ефективності управління депозитами. Цей метод дозволяє використовувати, швидко банк здатен обертати гроші, які зберігаються на рахунках клієнтів. Оборотність депозитного портфеля показує, скільки разів гроші обернулися за певний період. Метод синтезу і узагальнення використано для аналізу різних літературних джерел та формування загальних висновків щодо сутності

депозитного портфеля. Метод аналізу процентних витрат банківської установи є основним для визначення ефективності управління грошовими ресурсами та оцінки ризиків, пов'язаних з процентними операціями. Цей метод дозволяє банку оцінити, як високі витрати на відсотки впливають на його фінансовий стан і прибутковість. Метод факторного аналізу ефективної процентної ставки є інструментом для вивчення впливу різних факторів на зміну процентної ставки. Ефективна процентна ставка визначає загальну вартість позики або депозиту, враховуючи всі витрати та доходи, включаючи відсотки, комісії, платежі та інші витрати. Метод синтезу і узагальнення використано для аналізу різних літературних джерел та формування загальних висновків щодо сутності депозитного портфеля.

Інформаційною базою дослідження є законодавчо-нормативні акти, наукові періодичні видання, монографії, матеріали науково-практичних конференцій, Інтернет-ресурси, офіційний сайт Національного банку України, дані фінансової і статичної звітності АТ КБ «Приватбанк».

За результатами магістерської роботи опубліковані тези до наукової конференції та наукова стаття:

1) Невгад Б. П., Опальчук Р.М. Формування депозитного портфелю як інструменту ресурсної політики банку. Матеріали студентської науково-практичної конференції «Соціально-економічні аспекти розвитку України в умовах глобальних викликів». 9-10 листопада 2023 року, НУБІП, м. Київ, Україна. С. 17-18. URL: https://drive.google.com/file/d/1G__mWYs4FnT_-eIGKI6GFN0t-ZUg4sdG/view?usp=sharing

2) Формування депозитного портфелю банку з використанням клієнт-орієнтованого підходу. Невгад Б.П., Опальчук Р.М. Економіка і управління бізнесом. URL: <https://journals.nubip.edu.ua/index.php/bioeconomy/article/view/49936> DOI: [http://dx.doi.org/10.31548/economics15\(2\).2024.066](http://dx.doi.org/10.31548/economics15(2).2024.066)

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ДЕПОЗИТНИМ ПОРТФЕЛЕМ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

1.1. Економічна сутність депозитного портфеля банку

Комерційний банк регулярно проводить різні фінансові операції, а вся сукупність таких операцій поділяється на дві великі групи – активні та пасивні операції. Пасивні операції банку – це операції, у результаті ведення яких зростають фінансові ресурси, якими банк розпоряджається. Фінансові кошти складаються із двох комбінованих частин – залучених коштів і банківських власних коштів. За способами акумуляції залучені ресурси можна розбити на великі групи: недепозитні і депозитні [1, с. 8].

Депозитні операції банку є складовою частиною пасивних операцій банківської установи. Результат проведення цих операцій полягає в збільшенні частини привласнених коштів, яке відбувається завдяки вільній ініціативі клієнтів (компаній та фізичних осіб), які тимчасово вкладають свої вільні кошти за умовами, визначеними у банківському вкладі або депозиті.

Депозит (від латин. deposit – річ, віддана на збереження) – це економічні відносини щодо передачі клієнтом грошових коштів в тимчасове користування банком на певний строк та під певний відсоток.

Депозит має двоїсту природу: для вкладників вони є наявними грошима, для банків – боргом. Саме до депозитних операцій прийнято відносити:

- відкриття та ведення розрахункових, поточних та інших банківських рахунків, на яких накопичуються ліквідні залишки коштів клієнтів (зарахування на рахунки клієнтів грошових надходжень на їх адресу або сум їхньої власної грошової виручки);
- відкриття рахунків для вкладів клієнтів – фізичних осіб, куди останні відразу вносять певні суми, і ведення даних рахунків (зокрема прийом додаткових сум вкладів, якщо передбачено режимом рахунку);
- відкриття рахунків для депозитів юридичних осіб, на які останні

одразу вносять певні суми, та ведення даних рахунків (у тому числі прийом додаткових сум депозитів, якщо це передбачено режимом рахунку) [1, с. 8].

Комерційні банки, що виступають у ролі позичальників, та кредитори, які є власниками коштів, є суб'єктами депозитних операцій. Об'єктом цих операцій є кошти, що передані банківській установі відповідно до умов, визначених двостороннім договором між вкладником і банком. Існують різноманітні ознаки класифікації внесків. В залежності від депозитора вклади розділяють на депозити фізичних і юридичних осіб. За своїм економічним змістом депозити заведено поділяти на чотири групи: до запитань; на певний строк (термінові); іменні ощадні; депозити на подавця» (рис 1.1.) [2, с. 95]. Кожна група має власні класифікаційні ознаки.

«Вклади до запитання розміщуються у банку на розрахунковому або поточному рахунку клієнта. Вони використані для вчинення поточних розрахунків власника рахунок з його партнерами.

Рис. 1.1. Класифікація депозитів за економічним змістом

Джерело: складено автором

Депозитний портфель є одним з основних активів комерційного банку. Він формується за рахунок коштів, які клієнти банку (юридичні та фізичні особи) розміщують на своїх поточних, депозитних та інших рахунках у банку. Збільшення обсягів депозитного портфеля свідчить про зростання довіри клієнтів до банку та поліпшення його фінансового стану.

Економічна сутність депозитного портфеля полягає в тому, що він є основним джерелом фінансування банківської діяльності. Кошти з депозитного портфеля дозволяють банку надавати кредити підприємствам, організаціям та населенню, інвестувати в цінні папери, здійснювати міжбанківські операції тощо. Таким чином, банк може отримувати прибуток від різниці між активними та пасивними процентними ставками.

Водночас банк зобов'язаний повертати клієнтам їхні вкладені кошти за відповідними умовами та виплачувати відсотки. Тому банк повинен ефективно управляти ліквідністю, забезпечуючи баланс між активними та пасивними операціями.

Депозитний портфель є основою для розрахунку нормативів обов'язкових резервів, які банк повинен тримати у резервному фонді центрального банку. Це дозволяє регулювати грошову масу в обігу та ліквідність банківської системи.

Важливим аспектом є структура депозитного портфеля. Його оптимальний розподіл за термінами, валютами, сегментами клієнтів впливає на ризики ліквідності, валютні ризики, прибутковість банку тощо. Таким чином, якісне управління депозитним портфелем є запорукою стійкості та прибутковості банківської діяльності.

Депозитний портфель представляє собою головний актив комерційного банку, який забезпечує його поточну діяльність та є джерелом отримання прибутку. Ефективне управління цим портфелем є запорукою фінансової стійкості банку.

Основні ознаки депозитного портфеля комерційного банку:

- По-перше, джерелом формування депозитного портфеля є кошти фізичних та юридичних осіб, які розміщуються на різних банківських рахунках (поточних, депозитних, накопичувальних та ін.). Це означає, що портфель формується за рахунок залучених банком коштів клієнтів.

- По-друге, депозитний портфель є пасивом банку, оскільки ці кошти належать клієнтам і банк їх повертає за відповідними умовами та виплачує відсотки. Це означає, що портфель є зобов'язанням банку перед його клієнтами.

- По-третє, депозитний портфель є основним джерелом фінансування банківської діяльності, адже кошти з нього спрямовуються на надання кредитів, операції на відкритому ринку, інвестиції тощо. Це робить його ключовим активом банку.

- По-четверте, структура портфеля за валютами, термінами, сегментами клієнтів впливає на ризики та дохід банку. Тому її оптимізація є важливим завданням управління активами і пасивами.

- По-п'яте, обсяг депозитного портфеля визначає розмір обов'язкових резервів банку. Це дозволяє центральному банку регулювати грошову масу та ліквідність банківської системи.

- По-шосте, збільшення обсягів портфеля свідчить про зростання довіри до банку, що позитивно впливає на його імідж і можливості приваблювання нових клієнтів.

Базовими ознаками депозитного портфеля є його природа як залучених ресурсів, структура, вплив на діяльність банку та його фінансовий стан. Це дозволяє розглядати портфель як ключовий елемент бізнес-моделі комерційного банку.

Основні характеристики депозитного портфеля включають:

1. Термін вкладу: Вкладники вносять гроші на певний строк, який може бути від кількох днів до кількох років.

2. Відсоткова ставка: Банк виплачує вкладникам певний відсоток на їхні вклади. Ця ставка може бути фіксованою або змінюватися з часом.

3. Умови видачі: Вклади можуть мати різні умови видачі, включаючи можливість зняття коштів до закінчення терміну або відсутність такої можливості (фіксований термін).

4. Грошова політика банку: Вклади можуть бути відкриті в різних валютах та відповідати різним умовам інвестування.

5. Ризики та захист вкладів: Вклади можуть бути захищені державними гарантіями до певного обсягу, що забезпечує вкладникам певний рівень захисту.

Депозитний портфель включає в себе суму коштів, розміщених на депозитних рахунках клієнтів, які були залучені банком на умовах договору. Депозитний портфель є важливою частиною фінансової діяльності банку, оскільки надає можливість привернути грошові кошти для подальшого використання у кредитуванні та інших операціях. Організація депозитного портфеля являє собою безперервний циклічний процес, що складається з основних етапів:

- аналіз (дослідження «поведінки» грошових коштів на рахунках клієнтів);
- планування (орієнтація на залучення певних груп клієнтів, і види депозитів);
- робота по залученню клієнтів(впровадження нових продуктів, гнучка тарифна політика і індивідуальна робота з клієнтами);
- контроль [3, с. 33].

Першим кроком у співпраці між клієнтом і банком є відкриття депозитного рахунку. Цей процес стимулює інтерес клієнта до отримання подальших послуг комерційного банку і формує основу для різноманітної співпраці між ними. Ця співпраця характеризується високим рівнем взаємного довіри, мінімізацією ризиків та загальним інтересом у результативній діяльності кожного з учасників.

Низький рівень власного капіталу українських комерційних банків посилює необхідність залучати кошти через депозитні рахунки для

формування ресурсної бази банківської установи та вказує на необхідність реалізації ефективної депозитної політики в системі банківського менеджменту [4, с. 2].

Економічна сутність депозитного портфеля банку полягає в тому, що це складова фінансових ресурсів банку, яка включає грошові кошти, залучені банком від клієнтів (вкладників) на певний термін під відсоткову ставку.

Основні аспекти економічної сутності депозитного портфеля банку включають:

1. Джерело фінансування: Депозити є одним із основних джерел фінансування для банку. Гроші, залучені від вкладників, можуть бути використані банком для надання кредитів і фінансування інших операцій.

2. Відсоткова ставка: Банк виплачує вкладникам певний відсоток на їхні вклади. Ця ставка визначається банком і може бути фіксованою або змінюватися з часом в залежності від різних факторів.

3. Строк вкладу: Вкладники здійснюють депозити на певний строк, що дозволяє банку планувати використання цих грошей в майбутньому.

4. Ризики та ліквідність: Банк повинен враховувати ризики, пов'язані з депозитами, такі як можливість зняття коштів вкладниками перед закінченням строку вкладу. Це може вплинути на ліквідність банку та його можливість виконувати фінансові зобов'язання.

5. Функція посередника: Банк, використовуючи депозити, може функціонувати як посередник між секторами економіки, забезпечуючи вкладникам можливість зберігання грошей та надаючи їх у вигляді кредитів позичальникам.

Депозитний портфель впливає на ефективність фінансової і кредитної політики банку. Зростання конкуренції на депозитному ринку за умови одночасного зниження відсоткової ставки визначає необхідність для банківських інститутів запровадження якісно нових депозитних інструментів, використання яких забезпечує клієнтам банку можливість їх реалізації як фінансових активів при здійсненні кредитних операцій. У подальшому це

стане передумовою для використання депозитних інструментів на фондовому ринку [4, с. 2].

Економічна сутність депозитного портфеля банку полягає в тому, що це складова фінансових ресурсів банку, яка включає грошові кошти, залучені банком від клієнтів (вкладників) на певний термін під процентну ставку.

Основні аспекти економічної сутності депозитного портфеля банку включають:

6. Джерело фінансування: Депозити є одним із основних джерел фінансування для банку. Гроші, залучені від вкладників, можуть бути використані банком для надання кредитів і фінансування інших операцій.

7. Відсоткова ставка: Банк виплачує вкладникам певний відсоток на їхні вклади. Ця ставка визначається банком і може бути фіксованою або змінюватися з часом в залежності від різних факторів.

8. Строк вкладу: Вкладники здійснюють депозити на певний строк, що дозволяє банку планувати використання цих грошей в майбутньому.

9. Ризики та ліквідність: Банк повинен враховувати ризики, пов'язані з депозитами, такі як можливість зняття коштів вкладниками перед закінченням строку вкладу.

10. Функція посередника: Банк, використовуючи депозити, може функціонувати як посередник між секторами економіки, забезпечуючи вкладникам можливість зберігання грошей.

1.2. Основні функції та принципи управління депозитним портфелем комерційного банку

«Діяльність банківських установ базується на певних принципах, серед яких особливе значення має принцип ефективного використання залучених ресурсів. Згідно даного принципу залучені кошти повинні бути не тільки збережені, а й повернені з певним приростом (депозитним процентом), який становить частку загального приросту авансованої вартості (позичкового

відсотка). Це дуже важливо для визначення ефективності, оскільки своєчасне повернення позики може мати місце і у випадку її невикористання» [5, с. 164].

Принципи депозитної політики поділяються на загальні і специфічні. Загальні принципи використовуються як в грошово-кредитній політиці Національного банку України на макрорівні, так і на мікроекономічному рівні окремо взятої банківської установи. Ці стимулюючі фактори спонукають суб'єктів депозитних відносин до досягнення найкращих результатів у своїй діяльності, що, з одного боку, і мають значущий вплив на економічний інтерес суб'єктів у масштабах держави, з іншого боку. Основною задачею депозитної політики банку є забезпечення використання кредиту у відповідності цього сутністю. У такий спосіб депозитна політика виступає як спосіб реалізації її принципів. При цьому якість депозитної політики визначається, насамперед, ступенем виконання принципів її обслуговуючих» [6, с. 49].

Оптимальною є депозитна політика, яка ґрунтується на таких принципах: «наукова обґрунтованість, оптимальність, ефективність, а також єдність, нерозривний зв'язок елементів банківської політики оскільки тільки науково обґрунтована депозитна політика, сформована з урахуванням звичайних реалій життя і суб'єктивних факторів, її визначальних дозволяє найбільше повно виразити інтереси держави, банку (як інституціональної структури), його персоналу і клієнтів (у т.ч. населення)» [7, с. 170].

До принципів управління депозитним портфелем банку відносять:

1. Рівновагу між ліквідністю та рентабельністю: банк повинен мати достатню кількість ліквідних активів для того, щоб в будь-який момент виконати свої зобов'язання перед клієнтами, але в той же час максимізувати прибуток від використання цих коштів. Це вимагає уважного планування та управління різними видами депозитів та їх строками;

2. Диверсифікацію ризиків: управління депозитним портфелем повинно передбачати розподіл ризиків між різними видами депозитів, різними строками та валютами. Це допомагає зменшити загальний ризик портфеля та забезпечити більшу стійкість у випадку негативних змін на ринку;

3. Прозорість та відкритість: банк повинен забезпечити прозорість умов депозитних продуктів для клієнтів, а також відкритість у відносинах з ними. Це допомагає зберегти довіру клієнтів та забезпечити їхню лояльність до банку;

4. Ефективне управління витратами: Мінімізація витрат на залучення та обслуговування депозитів є ще одним важливим принципом. Це може бути досягнуто шляхом використання ефективних технологій та процесів, а також шляхом розробки конкурентоспроможних умов для клієнтів;

5. Адаптація до змін у ринкових умовах: Управління депозитним портфелем повинно бути гнучким та готовим до змін, що відбуваються на ринку. Наприклад, зміни відсоткових ставок, валютних курсів та інших факторів можуть вплинути на умови залучення та управління депозитами.

Дані принципи є важливими для ефективного управління депозитним портфелем комерційного банку. Вони допомагають забезпечити стійкість та прибутковість банківської діяльності, а також зберегти довіру клієнтів та конкурентоспроможність на ринку.

Специфічними принципами депозитної політики комерційного банку є прибутковість (оскільки основною метою функціонування будь-якого комерційного банку є одержання максимального прибутку), а також безпека, надійність (тобто банк прагнути одержати доход не за будь-яку ціну, а з урахуванням реалій ринку, на якому він розвиває свою діяльність).

Систему принципів депозитної політики банку наведено у табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Принципи депозитної політики комерційного банку

ПРИНЦИПИ	
<i>Загальні</i>	<i>Спеціальні</i>
наукова обґрунтованість	прибутковість
оптимальність	надійність
ефективність	безпека
єдність, нерозривний зв'язок з іншими елементами банківської політики	

Джерело: власна розробка

Макроекономічний аналіз сучасного стану ринку банківського обслуговування приватних клієнтів показує, що для правильного вибору стратегії і тактики на цьому ринку банкам необхідно його аналізувати, проводячи маркетингові дослідження ринку.

Постійне зростання популярності інструментів депозитної політики банку, що є природною тенденцією. При цьому кожне прийняте рішення повинно бути обґрунтоване з економічних і соціальних позицій. Таким чином, використання комплексу ефективних інструментів для впровадження депозитної політики передбачає створення конкретних механізмів, які з регулятивними факторами сприяють формуванню ресурсного потенціалу та джерел інвестицій [8].

Сучасні банки не очікують, що вкладники самостійно принесуть свої гроші і активно проводять маркетингові дослідження депозитного ринку для виявлення потреб населення і пропозиції відповідних банківських продуктів. В процесі утворення депозитної політики комерційні банки повинні враховувати усі фактори (зовнішні і внутрішні), що діють на ринку. У результаті банківський ринок рухається в напрямку збільшення різноманіття депозитів і ускладнення сутності депозитної політики.

«Виокремлюють три найбільш розповсюджені підходи до трактування сутності депозитної політики банків. Зокрема дослідники розглядають депозитну політику: як стратегію і тактику; як систему заходів в процесі здійснення управлінської діяльності щодо депозитних операцій банку. Основною метою депозитної політики є максимізація обсягів депозитів за мінімізації ціни задля забезпечення високого рівня ліквідності, рентабельності та прибутковості, і як наслідок зростання конкурентоспроможності банку» [9, с. 82].

«У широкому значенні депозитну політику банку характеризують як стратегію і тактику банку при його діяльності щодо залучення ресурсів із метою повернення, а також при організації та управлінні депозитним процесом. Під депозитною політикою розуміють стратегію і тактику банку в

частині організації депозитного процесу з метою забезпечення його ліквідності. Відповідно ефективність управління та функціонування банків визначається ефективністю реалізації депозитної політики» [10, с. 80].

«Основними суб'єктами надання послуг на депозитному ринку України є депозитні корпорації, кредитні спілки, страхові компанії, пенсійні фонди, інститути спільного інвестування, які різняться механізмом функціонування. Якісний поступовий перехід від фіксованих активів і зобов'язань до нефіксованих здійснюється в міру руху від депозитних корпорацій до інститутів спільного інвестування. Депозитні корпорації й кредитні спілки здійснюють самостійне управління активами, пенсійні фонди та інститути спільного інвестування – через посередника» [11, с. 97].

Головні чинники, що безпосередньо впливають на формування депозитної діяльності комерційного банку, а також його депозитного портфеля, визначають необхідність розвитку банківських вкладів з позиції клієнта: «розходження інтересів суб'єктів економічних відносин, визначені в т.ч. умовами заощаджень; географічні умови; національні традиції; особливості соціальної групи; вік вкладників; їх духовні, політичні, соціальні інтереси; родинний стан; рівень освіти; професія; рівень доходів; пенсійне забезпечення; рівень розвитку системи страхування й ін.; з позицій банку: рівень конкуренції (міжбанківської і з небанківськими кредитними інститутами); тенденції розширення, розвитку гами банківських послуг; політика «усе для клієнта»; підвищення якості банківських послуг; диверсифікація ризику; рівень кваліфікації банківських службовців; стан технології; сучасне технічне забезпечення банківських операцій і послуг тощо» [10, с. 79].

При цьому важливо пропонувати такі банківські продукти, у яких клієнти відчують потребу, що визначає необхідність маркетингового підходу в роботі банків. Якщо ж банки не підвищують привабливість операцій і послуг, включаючи депозитні внески, то останні переміщуються зі сфери впливу банку у сферу операцій з цінними паперами держави (державні цінні

папери) чи інших(недержавних) операторів на ринку – страхових компаній, інвестиційних, інноваційних, пенсійних фондів тощо (корпоративні цінні папери). У цілому аналіз сформованого стану ринку депозитів показує, що вкладники при ухваленні рішення по розміщенню власних коштів керуються насамперед наступними розуміннями.

По-перше, – це надійність банку. «Більшість населення вважає найбільш надійними банками Ощадбанк і Приватбанк, тому що їх внески гарантуються державою, і він має тривалу історію обслуговування населення. Необхідно відзначити, що для різних вікових категорій цей критерій має різне значення. Молодь і люди середнього віку більш схильні до ризику у відмінності від людей похилого віку, про що свідчить динаміка внесків приватних осіб у комерційних банках» [8].

По-друге – рівень процентної ставки по депозитам. «Причому залежність тут пряма: чим стійкіше та надійніше банк, тим менше процентна ставка по депозитах, і навпаки: мало відомі банки пропонують максимально високі ставки в надії захопити лідерство за рахунок підвищених відсотків» [9, с. 79].

По-третє, мережа установ банку і якість обслуговування населення. «Розгалужена мережа банківських філій у з'єднанні з високим рівнем сервісу, витрати часу на обслуговування одного клієнта, надання можливості користатися електронними системами розрахунків і платежів, широкий спектр банківських операцій і послуг і інші фактори безсумнівно мають першорядне значення при виборі клієнтом «свого» банку» [8].

Виважена депозитна політика банків сприяла мобілізації у поточному році певного обсягу депозитних ресурсів населення та деякою мірою поверненню довіри вкладників до банківської системи. Наразі в банківській системі вирішено проблеми з ліквідністю, що спричинило зниження відсоткових ставок закладами. Тому головним завданням комерційних банків сьогодні є пошук способів розміщення залучених коштів, зважаючи, що надлишкова ліквідність здатна вивести із рівноваги навіть стабільно працюючі банки, не

говорючи вже про дрібних учасників ринку» [12, с. 382].

«Основними факторами, які найсуттєвіше впливають на формування банківською системою депозитних ресурсів і які враховують банківські інститути під час реалізації своєї депозитної політики, є доходи населення та структурне співвідношення між витратами та заощадженнями. За даними Державної служби статистики України на початок 2018 року фінансовий стан населення України загалом поліпшився, номінальні доходи всіх груп домогосподарств, розподілених за рівнем доходу, зростали швидше, ніж витрати» [13, с. 82].

Глобальна економічна криза сильно ускладнила ситуацію у банківській системі. Вітчизняні банки стикнулися з масовою нервозністю серед клієнтів та складнощами у залученні ресурсів. У цих умовах комерційним установам довелося активно привертати увагу потенційних вкладників, пропонуючи високі відсоткові ставки, акції та різноманітні програми лояльності.

«Депозити є основним способом акумуляції ресурсів банку. Відповідно, управління депозитними операціями є однією з важливих складових діяльності банку, а правильно вибрана депозитна політика може бути значною конкурентною перевагою. Низький рівень власного капіталу українських банків посилює значення залучених через депозитні рахунки коштів при формуванні ресурсної бази банківських інститутів та визначає необхідність реалізації ефективною депозитної політики в системі банківського менеджменту. Депозитна політика повинна бути взаємопов'язаною із кредитною політикою і забезпечувати реалізацію останньої» [14, с. 97].

Основні функції управління депозитним портфелем банку:

1. Планування обсягів та структури депозитного портфеля. Дана функція передбачає розробку прогнозів надходжень та виплат за депозитами на різних часових горизонтах (коротко-, середньо- та довгострокових). При цьому банк повинен враховувати прогнози макроекономічних показників, динаміку процентних ставок, очікування клієнтів тощо. На основі прогнозів визначається оптимальний обсяг залучених коштів, щоб забезпечити потреби

в ресурсах при мінімізації витрат на їх приваблення. Також планується структура портфеля за валютами, термінами розміщення, сегментами клієнтів. Це дозволяє уникнути залежності від окремих факторів, забезпечити баланс між ліквідністю та дохідністю;

2. Залучення депозитів. На виконання цієї функції спрямовані заходи з просування банківських продуктів, підтримки іміджу банку як надійного партнера. Розробляються конкурентні умови залучення коштів за різними продуктами, проводиться сегментація ринку, диференціація пропозицій для окремих груп клієнтів. Важливе значення має якісне обслуговування клієнтів, оперативне реагування на їхні запити та пропозиції. Це дозволяє зміцнювати лояльність клієнтів і залучати нових;

3. Управління ліквідністю. Метою цієї функції є підтримка балансу між активними операціями банку (кредитуванням, інвестиціями) та його пасивами у вигляді зобов'язань перед вкладниками. Банк повинен забезпечити наявність достатніх оборотних коштів для виконання зобов'язань із виплат за депозитами в установлені терміни. Для цього використовуються інструменти управління ліквідністю: тримання частини активів у ліквідних формах, доступ до міжбанківського кредитування, рефінансування в центробанку тощо;

4. Управління процентними ставками. Метою цієї функції є встановлення конкурентних ставок за депозитами та кредитами. При цьому банк повинен враховувати рівень базисного ринкового відсотка, ризики операцій, витрати на залучення ресурсів. Оптимальне співвідношення активних і пасивних ставок дозволяє максимізувати процентний спред і забезпечити прибутковість.

5. Моніторинг ризиків. Ця функція передбачає постійний контроль за ризиками ліквідності, процентних ставок, валютними ризиками та якістю депозитного портфеля. Здійснюється оцінка впливу зовнішніх та внутрішніх чинників на ризики, визначення необхідних заходів їх мінімізації. Це дозволяє своєчасно реагувати на зміни ситуації та підтримувати стійкість банку.

6. Звітність. На виконання цієї функції спрямовані процедури підготовки періодичних звітів про обсяги та якість депозитного портфеля, ефективність його управління. Це дає змогу аналізувати динаміку показників, виявляти проблемні місця, своєчасно інформувати керівництво банку про ризики та перспективи розвитку цього напрямку діяльності.

1.3. Системний підхід в управлінні депозитними ресурсами банківської установи

Під депозитним портфелем Мельничук Н. Ю., Ковальчук С. С. розуміють «сукупність коштів на депозитних рахунках клієнтів, залучених банком на договірній основі. Формування депозитного портфеля слід розглядати як безперервний циклічний процес, що складається з таких основних етапів, як: аналіз, планування, робота із залучення клієнтів, упровадження нових продуктів, гнучка тарифна політика й індивідуальна робота з клієнтами, контроль» [15, с. 164].

В управлінні депозитним портфелем комерційного банку важливо враховувати системний підхід, що передбачає комплексний погляд на цей процес як на складову частину загальної системи управління банком. Це означає, що управління депозитними ресурсами повинно бути інтегровано в загальну стратегію та цілі банку.

Системний підхід включає в себе ряд аспектів, які взаємодіють між собою та впливають на результативність управління депозитним портфелем.

По-перше, системний підхід передбачає взаємозв'язок з іншими функціями банку. Управління депозитними ресурсами повинно бути інтегровано в загальну стратегію та цілі банку. Це означає, що управління депозитними ресурсами повинно бути взаємопов'язане з іншими функціями банку, такими як кредитування, інвестування, ризикове управління та ліквідність. Такий підхід допомагає забезпечити баланс між активами та пасивами банку та оптимізувати його фінансові результати.

По-друге, системний підхід включає аналіз системи депозитів. Це передбачає комплексний аналіз депозитного портфеля, включаючи розгляд різних видів депозитів, їх строків, валют та умов. Це допомагає зрозуміти структуру депозитів банку та виявити можливості для оптимізації. Такий аналіз дозволяє банку ефективно реагувати на зміни в умовах ринку та вимоги клієнтів.

По-третє, системний підхід передбачає врахування зовнішнього середовища. Це означає, що управління депозитними ресурсами повинно враховувати зовнішні фактори, такі як ринкові умови, конкуренція, регулювання та технологічні зміни. Це допомагає банку адаптуватися до змін та реагувати на них, забезпечуючи стійкість та конкурентоспроможність.

Нарешті, системний підхід включає інтеграцію з управлінням ризиками. Це передбачає врахування різних видів ризиків, таких як кредитний, ліквідний та процентний ризики, в управлінні депозитними ресурсами. Інтеграція з управлінням ризиками допомагає забезпечити балансоване управління ризиками та прибутковістю.

Системний підхід в управлінні депозитними ресурсами банківської установи передбачає комплексний погляд на цей процес як на складову частину загальної системи управління банком, що враховує взаємозв'язки з іншими функціями банку, зовнішнє середовище та управління ризиками.

Він передбачає врахування зовнішнього середовища, такого як ринкові умови, законодавство та макроекономічні тенденції. Це дозволяє банку адаптуватися до змін у ринкових умовах та реагувати на зовнішні впливи.

Також важливо враховувати потреби різних категорій клієнтів, від фізичних осіб до корпоративних клієнтів. Системний підхід в управлінні депозитними ресурсами передбачає розробку стратегій залучення та утримання різних категорій клієнтів, а також надання їм персоналізованих фінансових послуг.

Важливість системного підходу в управлінні депозитними ресурсами полягає у забезпеченні ефективності та стійкості фінансової діяльності

банківської установи. Він дозволяє банку узгоджувати свою діяльність з загальною стратегією, адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі та враховувати потреби різних категорій клієнтів.

Іншим важливим підходом до управління депозитним портфелем є клієнт-орієнтований підхід. Клієнт-орієнтований підхід до формування депозитної лояльності передбачає активне врахування потреб та очікувань клієнтів у процесі розробки та пропозиції депозитних продуктів. Цей підхід спрямований на створення унікальних пропозицій, які відповідають потребам різних категорій клієнтів, забезпечуючи їх задоволення та вірність банку.

Основні етапи використання клієнт-орієнтованого підходу до формування депозитної лояльності населення наведено на рис. 1.2.

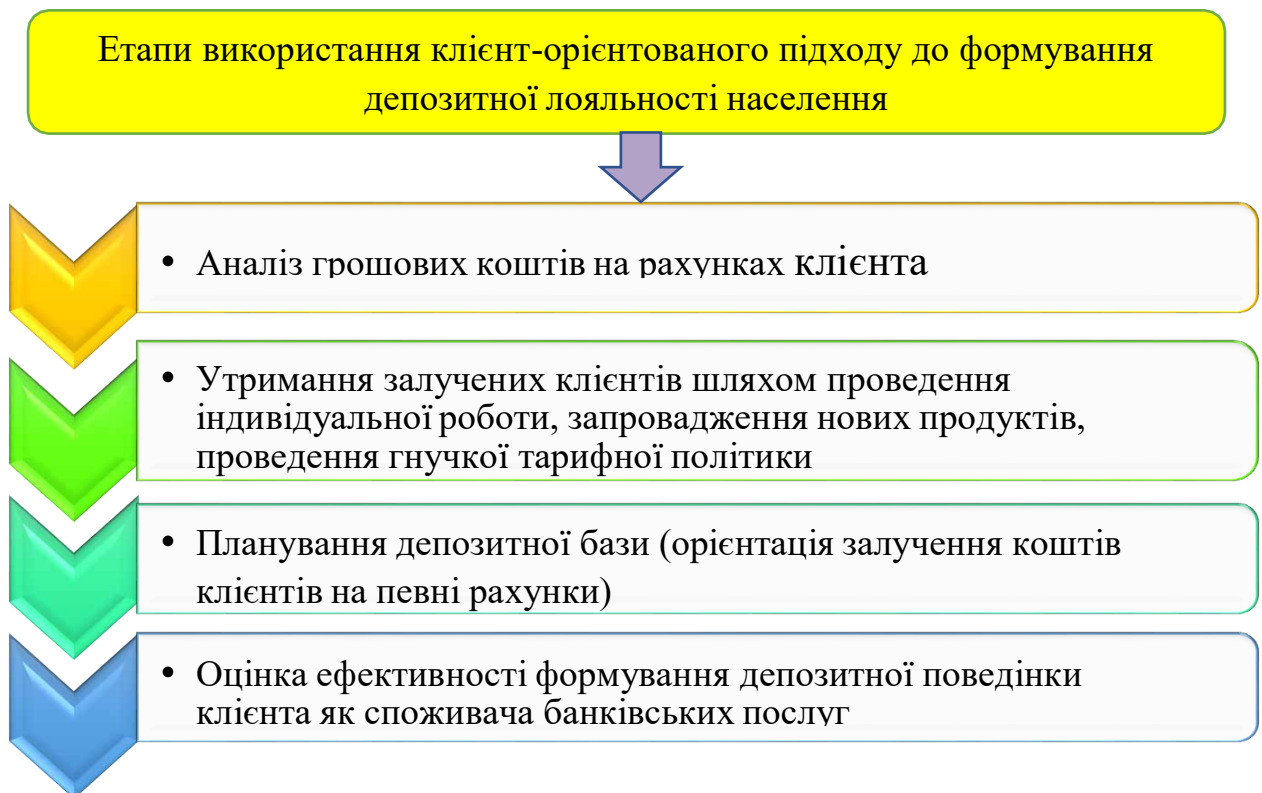

Рис. 1.2. Етапи використання клієнт-орієнтованого підходу до формування депозитної лояльності населення

Джерело: власна розробка

Ключовим моментом у використанні клієнт-орієнтованого підходу до управління депозитним портфелем банків є формування довіри вкладників як синтезу інститутів соціології, психології, економіки, менеджменту тощо.

Умовою успішного функціонування банківського бізнесу є прозорість функціонування банківських установ і виконання ними фідучіарних обов'язків щодо своїх клієнтів. Банки, які акумулюють «чужі» гроші, мають забезпечити довіру між усіма суб'єктами банківського ринку.

Довіра до банківської установи – це «сукупність очікувань, передбачення дій контрагентів, відсутність шахрайства, дотримання суб'єктами банківської ресурсної бази за рахунок коштів домогосподарств і формування інвестиційних джерел інноваційного розвитку національної економіки. Для успішної реалізації етапів наведених на рис. 1.2, необхідна наявність певного макроекономічного середовища, представленого, передусім, стабільністю національної грошової одиниці, формуванням стійкості банківського сектора, в основі якої лежить капіталізація відповідно до стандартів Базель III і Базель IV, а також виведення з ринку хронічно збиткових банків.

Довіра до банку – це переконання клієнтів у надійності, чесності та професіоналізмі банку в управлінні їхніми фінансовими активами та інтересами. Довіра виникає внаслідок позитивного досвіду співпраці з банком, його репутації на ринку, а також відкритості та прозорості в його діяльності. Довіра є важливим елементом взаємовідносин між банком та його клієнтами, оскільки вона сприяє збереженню та розвитку відносин, а також може впливати на вибір банку клієнтами для здійснення фінансових операцій.

Для активізації депозитної поведінки населення необхідно: відновити довіру до фінансово-кредитних установ через негативний досвід мораторіїв на дострокове зняття банківських депозитів 2014-2016 рр., через масове банкрутство банків або «банкопад»; забезпечити зростання реальних доходів домогосподарств.

Можна очікувати, що позитивний вплив на збільшення довіри населення до банків має прийняття у 2019 р. Закону України «Про валюту і валютні операції» [16], ефект дії якого полягає у валютній лібералізації завдяки реалізації таких заходів: «заохочення своєчасного повернення валютних коштів підприємств-експортерів в Україну; мінімізація темпів цінового

зростання шляхом дотримання режиму інфляційного таргетування» [17, с. 93].

Банківським інститутом, тісно пов'язаним з поняттям довіри, є депозитна політика, призначенням якої є залучення коштів клієнтів для формування кредитних ресурсів, забезпечення стабільності і стійкості банківської установи, а також адекватності її діяльності потребам клієнтів. Важливим завданням депозитної політики є зниження когнітивних ризиків недовіри до банківської установи, а її інструменти наведені на рис. 1.3.

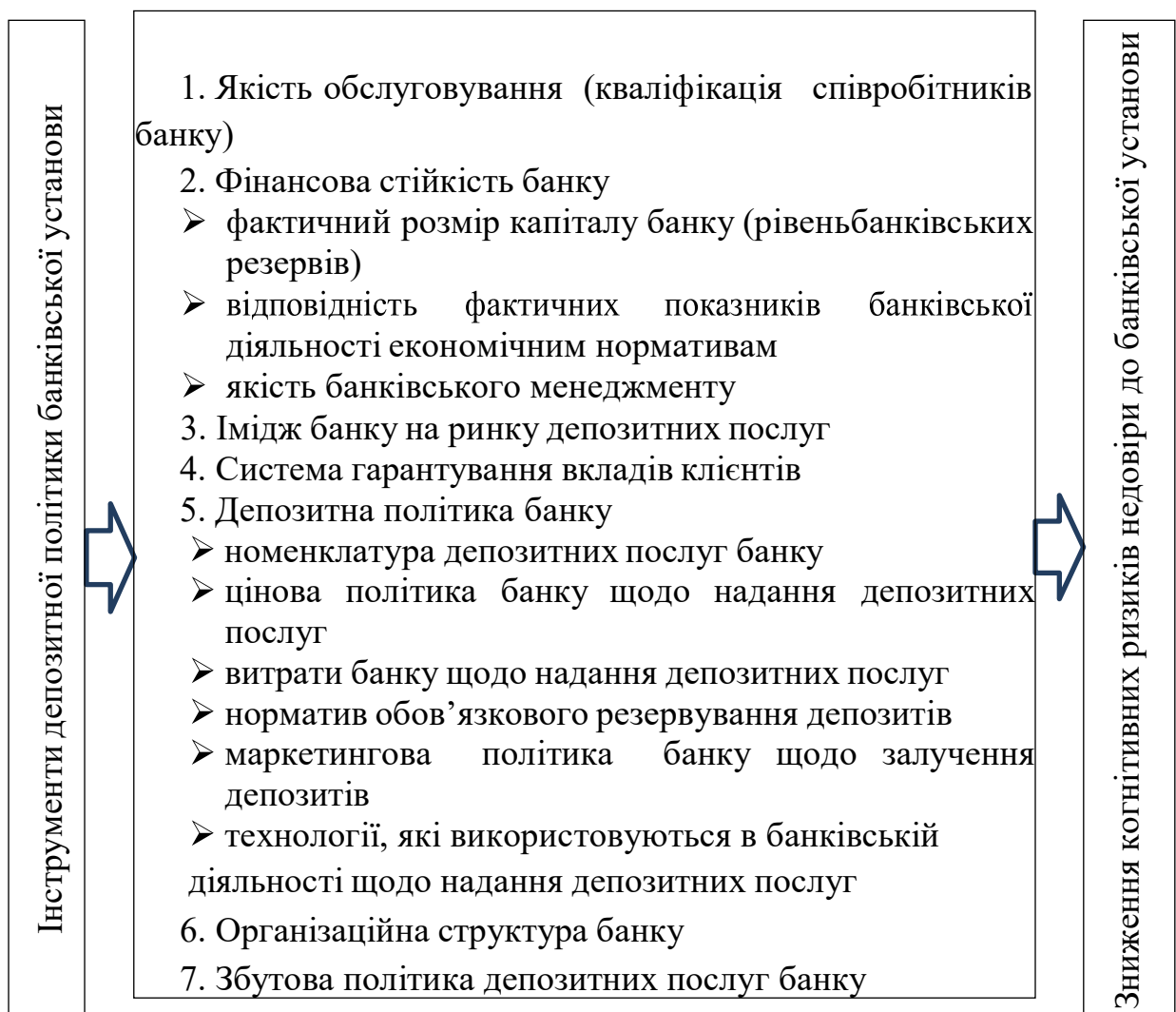

Рис. 1.3. Інструменти депозитної політики, які знижують когнітивні ризики недовіри до банківської установи

Джерело: побудовано на основі даних [19]

Також зниження когнітивних ризиків недовіри до банківської установи може бути досягнуто за допомогою прозорості наданої інформації,

оперативної підтримки клієнтів та дотримання високих стандартів етики та ділової чесності в усій своїй діяльності. Це включає в себе чесність в рекламі, дотримання угод та обіцянок, а також відсутність недобросовісної поведінки.

Але в процесі прийняття рішення про розміщення депозиту клієнт ураховує не тільки його умови і рівень доходності, але і надійність комерційного банку. Для залучення більшої кількості клієнтів банківські установи розробляють спеціальні маркетингові стратегії, впливають на економічну поведінку потенційних вкладників, заохочують підтримку ними стабільних залишків по вкладам, стимулюють притік коштів на поточні рахунках шляхом пропозиції додаткових банківських послуг та підвищення якості обслуговування тощо.

Довіра до банківської установи – це двосторонній процес. Банк повинен не тільки дотримуватися високих стандартів етики та ділової чесності, але й клієнти повинні бути обізнаними та відповідальними у своїх фінансових рішеннях.

Зокрема, клієнтам слід:

- ❖ обирати банк з надійною репутацією та високим рівнем фінансової стійкості.
- ❖ уважно ознайомлюватися з умовами депозитних договорів перед їх підписанням.
- ❖ зберігати документи, що підтверджують розміщення депозиту.
- ❖ регулярно контролювати стан свого депозитного рахунку.
- ❖ звертатися до банку у разі виникнення будь-яких питань або проблем.

Дотримуючись цих рекомендацій, клієнти можуть мінімізувати ризики, пов'язані з розміщенням депозитів у банках, та сприяти підвищенню довіри до банківської системи в цілому.

Основні завдання управління депозитним портфелем комерційного банку представлено на рис. 1.4.

Рис. 1.4. Завдання управління депозитним портфелем банку

Джерело: власна розробка

Основною метою управління депозитним портфелем комерційного банку є: задоволення попиту клієнтів на привабливі умови розміщення депозитів, підтримка ліквідності, отримання достатньої маржі як різниці процентних доходів за кредитами і процентних витрат за депозитами, формування стабільних прибутків, розподілення яких сприятиме узгодженню інтересів стейкхолдерів (акціонерів, менеджерів, клієнтів, банків-кореспондентів, наглядових і податкових органів). Таким чином, депозитний портфель є тим об'єктом, який поєднує управління зобов'язаннями і активами,

а від його оптимальності і збалансованості залежить ефективність реалізації кредитної функції банківської установи.

В управлінні депозитним портфелем комерційного банку важливо враховувати також інноваційні технології та цифрові рішення. Банківська сфера стрімко розвивається в напрямку цифровізації, що відкриває нові можливості для управління депозитним портфелем. Впровадження цифрових технологій дозволяє банкам збільшити ефективність управління депозитами, зменшити витрати та покращити обслуговування клієнтів. Наприклад, використання аналітичних систем допомагає прогнозувати попит на депозити, а також розробляти персоналізовані пропозиції для клієнтів, що сприяє залученню нових депозитів та збереженню існуючих.

Крім того, управління депозитним портфелем також включає в себе роботу з різними видами депозитів. Банки пропонують різноманітні види депозитів з різними строками, умовами та валютами. Управління цим різноманіттям депозитів вимагає ретельного аналізу та планування, щоб забезпечити оптимальне використання ресурсів та максимізувати прибутковість.

Управління депозитним портфелем також включає в себе роботу з різними видами клієнтів. Банки мають різні категорії клієнтів, від фізичних осіб до корпоративних клієнтів, кожна з яких має свої унікальні потреби та вимоги. Управління депозитним портфелем передбачає розробку стратегій залучення та утримання різних категорій клієнтів, а також надання їм персоналізованих фінансових послуг.

Управління депозитним портфелем комерційного банку є складним та багатограним процесом, який вимагає комплексного підходу та врахування різноманітних факторів. Врахування цифрових технологій, різноманіття депозитів, управління ризиками та робота з різними видами клієнтів є важливими аспектами успішного управління депозитним портфелем, що сприяє досягненню фінансової стійкості та конкурентоспроможності банку.

Депозитна політика є важливим інструментом конкурентної боротьби між банківськими установами, коли для залучення ресурсів вони змушені підвищувати процентні ставки за депозитами. Зворотними сторонами цієї ситуації є: подорожчання ресурсної бази, збільшення процентних витрат і зменшення процентної маржі банківської установи, що призводить до скорочення абсолютного розміру її прибутку.

Депозитна політика комерційного банку є важливим елементом його стратегії та ділової діяльності. Ця політика визначає підходи до залучення, управління та використання депозитів клієнтів, що має прямий вплив на фінансову стійкість та прибутковість банку. Вона також визначає умови депозитних продуктів, що пропонуються клієнтам, та впливає на їхні рішення щодо вибору банку для зберігання своїх коштів. Однією з ключових функцій депозитної політики є забезпечення ліквідності банку. Це означає, що банк повинен мати достатню кількість легко доступних коштів для задоволення поточних та потенційних вимог клієнтів щодо видачі готівки або здійснення платежів. Депозитна політика визначає, яким чином банк буде залучати та управляти депозитами, щоб забезпечити необхідний рівень ліквідності.

Депозитна політика впливає на прибутковість банку. Умови, під якими банк залучає депозити, включаючи відсоткові ставки та строкові умови, мають прямий вплив на витрати банку та його можливість надавати кредити за вигідними умовами. Вона визначає, яким чином банк буде заробляти на різниці між відсотковими ставками за депозитами та кредитами.

Депозитна політика впливає на сприйняття банку клієнтами та його репутацію. Умови депозитних продуктів, рівень обслуговування та загальна стратегія банку щодо депозитів можуть впливати на рішення клієнтів щодо вибору банку для зберігання своїх коштів.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА УПРАВЛІННЯ ДЕПОЗИТНИМ ПОРТФЕЛЕМ АТ КБ «ПриватБанк»

2.1. Фінансово-економічна характеристика АТ КБ «ПриватБанк»

ПриватБанк – найбільший за розмірами активів український банк і лідер роздрібного банківського ринку України, який діє на підставі ліцензії НБУ. Він був створений відповідно до установчого договору від 07 лютого 1992 року у формі товариства з обмеженою відповідальністю під назвою Комерційний Банк "ПриватБанк" та зареєстрований Національним банком України 19 березня 1992 року №92 [16].

Свою діяльність ПриватБанк здійснює на основі Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України, законів України – "Про банки і банківську діяльність", "Про акціонерні товариства", "Про цінні папери та фондовий ринок", "Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні", "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг", "Про депозитарну систему України", "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб", нормативно-правових актів НБУ, інших актів законодавства України [17].

Основна діяльність АТ КБ "ПриватБанк" (далі ПриватБанк) спрямована на надання банківських послуг юридичним і фізичним особам на території України і здійснюється згідно ліцензії Національного банку України. З самого початку своєї діяльності він зарекомендував себе як надійний та стабільний банк.

У 1996 році він став повноправним членом Visa International – платіжної системи і почав великомасштабну емісію пластикових карток.

У 1999 році ПриватБанк відкрив свою філію на Кіпрі. Відділення ПриватБанку в Нікосії стало першим українським філіалом банку встановленим за кордоном [17].

У 2000 році форма ПриватБанку власності змінилася – 6 липня ПриватБанк прийняв рішення про реорганізацію банку з товариства з обмеженою відповідальністю в закрите акціонерне товариство. У зв'язку з цим, 4 вересня 2000 року був зареєстрований перший Статут Закритого акціонерного товариства комерційного банку «ПриватБанк» [17].

За восьмирічний період свого існування банк добився лідерських позицій на ринку банківських послуг України за рахунок збільшення частки ринку, підвищення ефективності діяльності, постійного підвищення надійності, збільшення конкурентоспроможності і комплексності надання банківських продуктів для своїх клієнтів. Досягти цього удалося спільною роботою згуртованого колективу банку на базі прогресивної системи менеджменту і передових банківських технологій.

В 2016 році у зв'язку з невиваженою кредитною політикою та масштабами діяльності банку, відбулась націоналізація ПриватБанку і відбувся перехід 100 % акцій банку у власність Держави в особі Міністерства фінансів [16].

ПриватБанк є одним з банків, які найбільше розвиваються в Україні, і займає провідні лідируючі позиції у банківському рейтингу країни. Станом на 01 січня 2023 року розмір активів ПриватБанку становив 737,413 млрд. грн. Статутний фонд банку складає 206059743960 грн (двісті шість мільярдів п'ятдесят дев'ять мільйонів сімсот сорок три тисячі дев'ятсот шістдесят гривень) та поділений на 735927657 (сімсот тридцять п'ять мільйонів дев'ятсот двадцять сім тисяч шістсот п'ятдесят сім) простих іменних акцій номінальною вартістю 280 (двісті вісімдесят) гривень кожна. Власний капітал становить 53828 млрд. грн [15].

Чистий прибуток ПриватБанку станом на 01 січня 2023 року складає 43,37 млрд. грн. Особливості формування статутного капіталу банку наведено в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Формування статутного капіталу АТ КБ «ПриватБанк»

Дата реєстрації випуску ЦП	22.12.2017
Номер свідоцтва про реєстрацію випуску ЦП	115/1/2017
Найменування органу, який зареєстрував випуск ЦП	НКЦПФР
Тип цінних паперів (ЦП)	Прості іменні акції
Кількість акцій, шт.	735 927 657
Номінальна вартість акцій, грн	280
Загальна номінальна вартість, млрд. грн	206 059 743 960
Частка в статутному капіталі банку, %	100,0

Джерело: побудовано автором на основі даних [26]

Станом на 2023 рік власником акцій є держава в особі Міністерства фінансів України. ПриватБанк – це найбільший комерційний банк в Україні, який надає широкий спектр банківських послуг для фізичних та юридичних осіб. Банк пропонує послуги з розрахунків, зберігання коштів, кредитування, інвестування, страхування та інші фінансові послуги. ПриватБанк також відомий своєю мережею банкоматів та відділень, що охоплює практично всю територію України. ПриватБанк є провідним лідером вітчизняного ринку платіжних карток. Банк є лідером у вітчизняному секторі платіжних карток, випустивши їх понад 8,65 мільйона, що становить 40% від загальної кількості карток, що циркулюють в українських банках. Мережа обслуговування банку нараховує 1210 відділень та 7 200 банкоматів. Пластикові картки ПриватБанку приймаються до оплати в понад 46,7 тисяч сервісно-торговельних точок по всій Україні. На 1 січня 2023 року кількість працівників банку складає 18 672 людини. Комерційний банк зазвичай залучає депозити шляхом надання різноманітних банківських продуктів, таких як рахунки зі збереженням, депозитні сертифікати, термінові депозити тощо. Банк може пропонувати різні умови збереження коштів, такі як рівень відсоткової ставки, строк та умови

зняття коштів.

ПриватБанк пропонує широкий вибір депозитних продуктів для фізичних та юридичних осіб. Це можуть бути різні види депозитів з різними строками та умовами, такі як депозити зі збереженням, термінові депозити, депозитні сертифікати тощо. Банк пропонує конкурентні відсоткові ставки та різні умови збереження коштів, що робить його привабливим для клієнтів, які шукають надійне місце для збереження своїх коштів. ПриватБанк пропонує депозити в доларах США, євро та інших основних валютах, що робить його привабливим для клієнтів, які мають заощадження в іноземній валюті.

Крім того, ПриватБанк пропонує широкий спектр додаткових послуг для вкладників, таких як онлайн-банкінг, мобільний банкінг та страхування вкладів. Це робить ПриватБанк одним з найбільш зручних та надійних банків для зберігання коштів. Аналіз ліквідності АТ КБ «Приватбанк» у 2020-2023 рр. наведено в табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Аналіз ліквідності АТ КБ «Приватбанк»

Показники	2020	2021	2022	2023	2023 р. до 2020 р.	
					+/-	%
Коефіцієнт миттєвої ліквідності	0,24	0,25	0,42	0,30	+0,06	25
Коефіцієнт загальної ліквідності зобов'язань банку	1,15	1,19	1,12	1,16	+0,01	0,87
Коефіцієнт відношення високоліквідних до робочих активів	0,14	0,13	0,18	0,26	+0,12	85,71
Коефіцієнт ресурсної ліквідності зобов'язань	0,65	0,56	0,47	0,97	+0,32	49,23
Коефіцієнт ліквідного співвідношення виданих кредитів і залучених депозитів	0,26	0,29	0,35	0,36	+0,1	38,46
Коефіцієнт генеральної ліквідності зобов'язань	0,17	0,19	0,37	0,39	+0,22	129,41

Джерело: розраховано автором на основі даних звітності банку [25, с.20]

Результати проведеного аналізу засвідчили, що АТ КБ «Приватбанк» відрізняється достатньо високими значеннями показників ліквідності. Так, коефіцієнт миттєвої ліквідності при нормативному значенні не менше 20 %, у

2023 році становив 0,3, тобто на рівні вище критичного значення. Коефіцієнт загальної ліквідності зобов'язань банку становив у 2023 році 1,16 при нормативному значенні не менше 100 %. Це свідчить про те, що банк має достатньо коштів для покриття своїх короткострокових зобов'язань. Однак, незважаючи на високі показники ліквідності, АТ КБ «Приватбанк» має певні проблеми з прибутковістю. Так, у 2023 році банк отримав збиток у розмірі 1,5 млрд грн. Це пов'язано з низкою факторів, зокрема, з війною в Україні та погіршенням економічної ситуації в країні. Також варто зазначити, що АТ КБ «Приватбанк» має високий рівень кредитування. Станом на 1 січня 2024 року кредитний портфель банку становив 322,5 млрд грн. Це свідчить про те, що банк активно кредитує економіку, що є позитивним фактором для розвитку країни. Незважаючи на це, банк активно кредитує економіку, що є позитивним фактором для розвитку країни.

Аналіз фінансової стійкості АТ КБ «Приватбанк» представлено у табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Показники	2020	2021	2022	2023	2023 р. до 2020 р.	
					+/-	%
Коефіцієнт надійності	0,16	0,19	0,20	0,22	+0,06	37,5
Коефіцієнт «фінансового важеля»	6,24	5,02	8,35	7,26	+1,02	16,35
Коефіцієнт участі власного капіталу у формуванні активів	0,13	0,17	0,18	0,14	+0,01	7,7
Коефіцієнт достатності власного капіталу	0,11	0,14	0,12	0,13	+0,02	18,2
Коефіцієнт захищеності дохідних активів власним капіталом	-0,09	-0,07	-0,05	-0,02	0,07	77,7
Коефіцієнт мультиплікатора капіталу	1,86	1,95	2,63	2,67	+0,81	43,55

Джерело: розраховано автором на основі даних звітності банку [25, с.20]

Дані показують, що коефіцієнт надійності (співвідношення між банківським капіталом та позиковими коштами при мінімально допустимому значенні не менше 5,0) збільшився, досягнувши рівня з 16% у 2020 році і до 22% у 2023 році. Таким чином, Приватбанк має високу безпеку і надійність власного капіталу, які досягли рівня, на якому це не залежить від елементів у

залученні грошей на грошовому ринку, тому що у нього достатньо дешевших, які можна розмістити в позики суб'єкти господарювання та інвестиції. Коефіцієнт участі в капіталі у формуванні активів незначно збільшився за аналізований період з 0,13 до 0,14 з оптимальним значенням не менше 10 % і підтверджує тенденцію його високої ролі. Щодо коефіцієнта мультиплікатора капіталу, який характеризує ступінь покриття активів акціонерним капіталом, то у 2020 році він становив 1,86, а у 2023 році склав 2,67.

Все це свідчить про те, що банк має достатньо власного капіталу для покриття своїх активів та є фінансово стійким. Це означає те, що банк ефективно управляє своїми активами та пасивами. Банк має високі показники ліквідності, прибутковості та надійності.

Аналіз показників платоспроможності Приватбанку наведено у табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Показники платоспроможності АТ КБ «ПриватБанк» за 2020-2023 рр.

Показник	01.01. 2020	01.01. 2021	01.01. 2022	01.01. 2023	Відхилення	
					+/-	%
Загальний рівень платоспроможності банку	0,12	0,13	0,15	0,18	+0,06	50
Загальний рівень платоспроможності банку щодо класифікованих активів	0,44	0,46	0,47	0,49	+0,05	11,36
Забезпеченість загальної суми активів власними коштами	0,1	0,13	0,16	0,17	+0,07	70
Забезпеченість суми класифікованих активів власними коштами	0,40	0,43	0,45	0,48	+0,08	20
Співвідношення власних і залучених коштів банку	0,13	0,15	0,11	0,16	+0,03	23,08
Коефіцієнт покриття (забезпечення)	0,09	0,14	0,16	0,15	+0,06	66,7
Співвідношення загального обсягу наданих кредитів і загального розміру власного капіталу	6,50	6,3	6,1	5,9	-0,6	-9,23
Коефіцієнт співвідношення загальної суми наданих кредитів і статутного фонду банку	8,79	8,81	8,85	8,92	+0,13	1,48

Джерело: розраховано автором на основі даних звітності банку [25, с.20]

Загальний рівень платоспроможності банку щодо класифікованих

активів несе за собою тенденцію до зростання, тобто обсяг капіталу зростає, а ризику активів зменшуються через скорочення ризикових категорій. Забезпеченість загальної суми активів власними коштами рівномірно коливається в рамках значення 0,17. Забезпеченість суми класифікованих активів власними коштами зростає (0,48 в 2023 р. при 0,40 в 2020 р.), адже як вже було вказано банк скорочує обсяги ризикових активів. Коефіцієнт покриття (забезпечення) на 01.01.23 становить 0,15, тобто на 1 гривню активів банку припадає 15 копійок коштів статутного фонду. Банк має достатньо власного капіталу для покриття своїх активів та є фінансово стійким.

Аналіз ділової активності є також важливим, адже дозволяє оцінити ефективність використання ресурсів банку та генерувати прибуток (табл 2.5).

Таблиця 2.5

Аналіз ділової активності банку АТ КБ «Приватбанк»

Показники	2020	2021	2022	2023	2023 р. до 2020 р.	
					+/-	%
Коефіцієнт рівня дохідних активів	0,79	0,73	0,83	0,85	+0,06	7,59
Коефіцієнт кредитної активності	0,21	0,23	0,25	0,26	+0,05	23,8
Коефіцієнт інвестиційної активності	0,58	0,56	0,55	0,59	+0,01	1,72
Коефіцієнт рівня кредитно-інвестиційного портфеля в загальних активах	0,79	0,78	0,80	0,83	+0,04	5,06
Коефіцієнт активності залучення позичених і залучених ресурсів	0,86	0,88	0,91	0,92	+0,06	6,98
Коефіцієнт активності міжбанківських кредитів у зобов'язаннях	0,02	0,03	0,01	0,04	+0,02	100
Коефіцієнт оборотності активів банку	0,17	0,19	0,22	0,25	+0,08	47,06
Коефіцієнт оборотності акціонерного капіталу банку	0,32	0,34	0,35	0,37	+0,05	15,63
Коефіцієнт оборотності оборотних активів банку	0,17	0,14	0,18	0,19	+0,02	11,76
Тривалість одного обороту оборотних активів у днях	217,47	215,37	219,85	229,34	+11,87	5,4

Джерело: розраховано автором на основі даних звітності банку [25, с.20]

Стан платоспроможності банку можна охарактеризувати як задовільний,

оскільки більшість показників, навіть в умовах фінансово-економічної та політичної кризи мають тенденцію до зростання. В результаті аналізу фінансових ризиків АТ КБ «ПриватБанк» за критеріями платоспроможності, ліквідності та фінансової стійкості можна впевнено сказати, що аналізований банк зберігає позицію лідера банківської системи України та має задовільний фінансовий стан. Це означає, що даний банк є надійним та стабільним фінансовим інститутом держави.

2.2. Аналіз динаміки та структури депозитного портфеля банку

Ефективне управління депозитним портфелем включає в себе стратегічне прийняття рішень щодо залучення та управління коштами, розробку продуктів та послуг для залучення депозитів, а також моніторинг ринкових тенденцій. На основі певних факторів банк повинен приймати рішення про:

- обсяги залучення коштів для фінансування активів банку;
- структуру депозитного портфеля: співвідношення різних типів депозитів (строкові, безстрокові, валютні тощо).
- рівень процентних ставок по депозитах, що пропонуються клієнтам.

Існують різні концепції управління депозитним портфелем комерційного банку, проте серед ринкових реалій найбільш відповідає клієнт-орієнтований підхід. Власниками депозитів банківських установ, окрім інших депозитних установ, є також інші фінансові корпорації (у т.ч. страхові корпорації та пенсійні фонди), сектор загального державного управління (центральні органи державного управління, регіональні та місцеві органи державного управління), нефінансові корпорації (державні та інші), а також інші сектори (у т.ч. домашні господарства та некомерційні організації, що обслуговують домашні господарства).

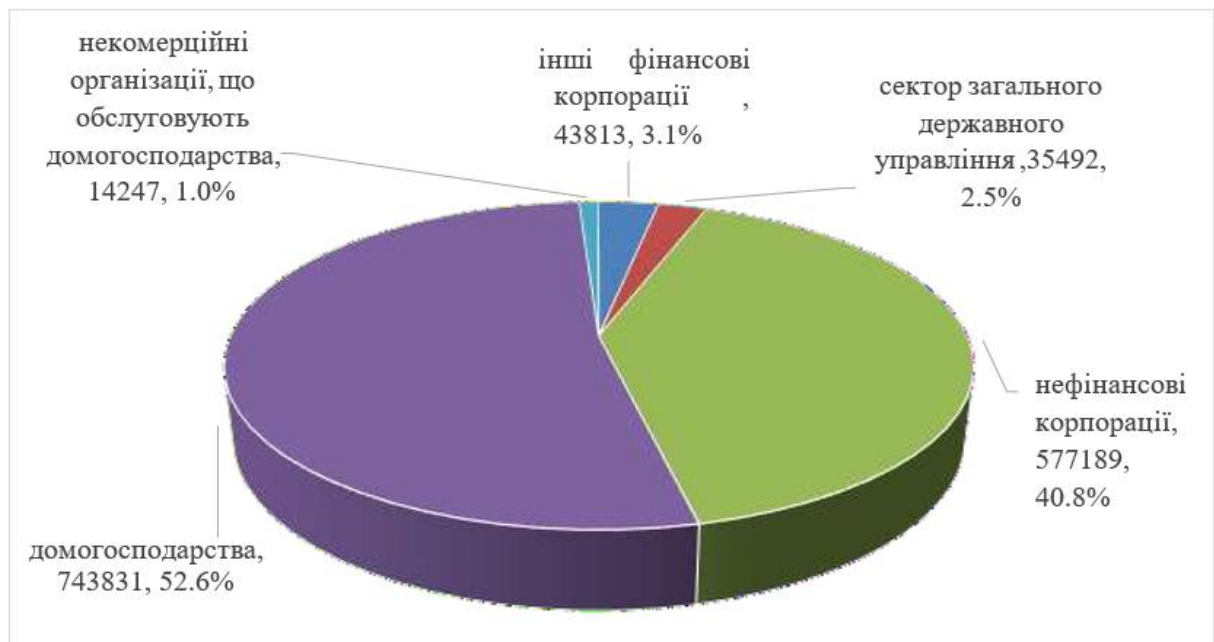

Рис. 2.1. Склад і структура депозитного портфеля на рівні банківської системи станом на 01.10.2023 року (млн. грн., %)

Джерело: побудовано на основі даних [20]

Депозити різних груп клієнтів банківських установ, попри схожу ознаку, - зростання грошового капіталу, виконують специфічні функції: для сектора загального державного управління – наповнення дохідної частини державного і місцевого бюджетів, для інших фінансових і нефінансових корпорацій – джерело інвестиційного доходу та забезпечення економічного зростання внутрішніми інвестиційними ресурсами, для домогосподарств – джерело покращення добробуту через отримання нарахованих відсотків, інститут самострахування через створення додаткових резервів на випадок непередбачуваних подій. Депозитна політика комерційного банку орієнтована на формування оптимального і збалансованого депозитного портфеля, який є важливим складником ресурсної бази банківської установи.

Депозитні операції – це фінансові операції, пов'язані з прийняттям коштів від клієнтів у банк на умовах повернення за певними строками з відсотковою винагородою. Депозитні операції є важливою частиною діяльності банку та дозволяють йому залучати кошти для подальшого використання у кредитуванні та інших операціях.

В процесі оцінювання депозитних операцій необхідно провести аналіз депозитних ресурсів в структурі активів АТ КБ «Приватбанк» (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

Динаміка депозитного портфелю АТ КБ «Приватбанк» за 2019-2023 роки в розрізі вкладників

Показник	Сума, тис. грн					Відхилення	
	2019	2020	2021	2022	2023	2023-2019	2023/2019
Депозити фізичних осіб	189995	227704	229350	340332	369584	+179589	194,52
Депозити юридичних осіб	50448	84748	95711	131031	139515	+89067	276,55
Державні організації	178	256	242	607	845	+667	474,72
Всього коштів клієнтів	240621	312708	325303	471970	509944	+269323	211,9

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності банку [25, с.20]

Депозитні ресурси, згідно таблиці 2.6 зростають за рахунок росту депозитів фізичних осіб. У порівнянні з 2019 роком депозити фізичних осіб зросли на 179589 млн. грн. У 2023 році порівняно з 2019 роком депозити юридичних осіб збільшилися на 89067 тис.грн. Всього за період депозитний портфель банку за рахунок коштів клієнтів збільшивсь на 269323 тис.грн.

Проведемо аналіз структури депозитів клієнтів АТ КБ «Приватбанк» у розрізі вкладників (таблиця 2.7).

Таблиця 2.7

Структура депозитного портфелю АТ КБ «Приватбанк» у розрізі вкладників

Показники	Питома вага, %					Зміна питомої ваги
	2019	2020	2021	2022	2023	
Депозити фізичних осіб	78,96	72,81	70,5	72,1	72,48	-6,48
Депозити юридичних осіб	20,97	27,10	29,42	27,77	27,36	+6,39
Державні організації	0,07	0,09	0,08	0,13	0,16	+0,09
Всього рахунків клієнтів	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	-

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності [25, с.20]

Як видно з таблиці 2.3, депозити фізичних осіб у депозитному портфелі АТ КБ «Приватбанк» упродовж 2019-2023 років займають найбільшу питому вагу депозитного портфеля – від 47,51% до 67,34%. Що ж стосується депозитів юридичних осіб, то їхня частка є значно нижчою і протягом аналізованого періоду становила від 52,49% до 32,66%.

За аналізом структури депозитного портфелю АТ КБ "Приватбанк" можна зробити висновок, що депозити фізичних осіб мають стабільно високу питому вагу протягом розглянутого періоду, що свідчить про значний внесок фізичних осіб у фінансову діяльність банку. Депозити юридичних осіб також залишаються значною частиною депозитного портфелю, хоча їхня частка зменшилася протягом цього періоду. Приватбанк має диверсифіковану базу вкладників. Зокрема, депозити фізичних осіб мають стабільно високу питому вагу протягом розглянутого періоду, що свідчить про значний внесок фізичних осіб у фінансову діяльність банку. Депозити юридичних осіб також залишаються значною частиною депозитного портфелю, хоча їхня частка зменшилася протягом цього періоду. Такий розподіл депозитів свідчить про те, що банк не залежить від одного джерела фінансування.

Проаналізуємо депозитний портфель АТ КБ «Приватбанк» за 2019-2023 роки в розрізі депозитів до запитання та строкових депозитів (табл 2.8).

Таблиця 2.8

Динаміка коштів клієнтів АТ КБ «ПриватБанк» за 2019-2023 роки в розрізі депозитів на вимогу та строкових депозитів

Показник	Сума, тис. грн					Відхилення	
	2019	2020	2021	2022	2023	2023- 2019	2023/ 2019
Строкові депозити	109794	117187	100615	102793	82276	-27518	74,93
Поточні рахунки до запитання	130827	195521	224688	369177	427668	+296841	126,9
Всього коштів клієнтів	240621	312708	325303	471970	509944	+269323	211,92

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності [25, с.20]

Таблиця 2.8 демонструє наступні тенденції: за 2019-2023 роки загальна сума коштів на рахунках клієнтів зросла на 269323 тис. грн або на 211,92%. Такому росту посприяло зростання залишків коштів на рахунках до запитання на 296841 тис. грн або 126,9%. Суми строкових депозитів протягом цього періоду зменшились на 27518 тис.грн. або 74,93%. Як бачимо, обсяги рахунків до запитання зростають більшими темпами аніж строкових депозитів. Зростання депозитного портфелю засвідчує ефективність депозитної політики АТ КБ «Приватбанк».

Проаналізуємо структуру залучених ресурсів АТ КБ «Приватбанк» у розрізі депозитів на вимогу та строкових депозитів (таблиця 2.9).

Таблиця 2.9

Структура залучених ресурсів АТ КБ «ПриватБанк» за 2019-2023 роки в розрізі депозитів на вимогу та строкових депозитів

Показники	Питома вага, %					Зміна питомої ваги
	2019	2020	2021	2022	2023	2023-2019
Строкові депозити	45,63	37,48	30,93	21,78	16,13	-29,5
Рахунки до запитання	54,37	62,52	69,07	78,22	83,87	-29,5
Всього коштів клієнтів	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	-

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності [25, с.20]

Структура залучених ресурсів свідчить, за весь досліджуваний період рахунки до запитання мають дещо більші значення структури ніж строкові депозити. На жаль, і це цілком зрозуміло, строкові депозити зменшились на 29,5% внаслідок повномасштабної війни.

Аналіз динаміки структури залучених ресурсів свідчить про тенденції:

- зменшення частки строкових депозитів, що пов'язано з такими факторами, як зростання інфляції та нестабільність економічної ситуації;
- збільшення частки рахунків до запитання через бажання клієнтів мати швидкий доступ до своїх коштів у разі потреби.

Наступним етапом аналізу депозитних операцій АТ КБ «Приватбанк» є здійснення оцінки динаміки обсягу депозитів та кредитів за досліджуваний період (таблиця 2.10).

Таблиця 2.10

Динаміка обсягів депозитів та кредитів АТ КБ «Приватбанк»
за 2019- 2023 рр.

Показник	Сума, тис. грн					Відхилення	
	2019	2020	2021	2022	2023	2023-2019	2023/2019
Усього депозитів	240621	312708	325303	471970	509944	+269323	211,92
Всього кредитів	86662	80080	94461	171921	183626	+96964	211,9

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності [25, с.20]

За вказаний період динаміка обсягів депозитів та кредитів АТ КБ "Приватбанк" виглядає наступним чином: у 2019 році обсяг депозитів склав 240,621 тис. грн, а у 2023 році він збільшився до 509,944 тис. грн, що є зростанням на 211,92% за цей період. Обсяг кредитів також зріс до 183,626 тис. грн у 2023 році з 86,662 тис. грн у 2019 році, збільшення на 211,9%.

На рис. 2.2 наведено динаміку коефіцієнта покриття кредитів депозитами.

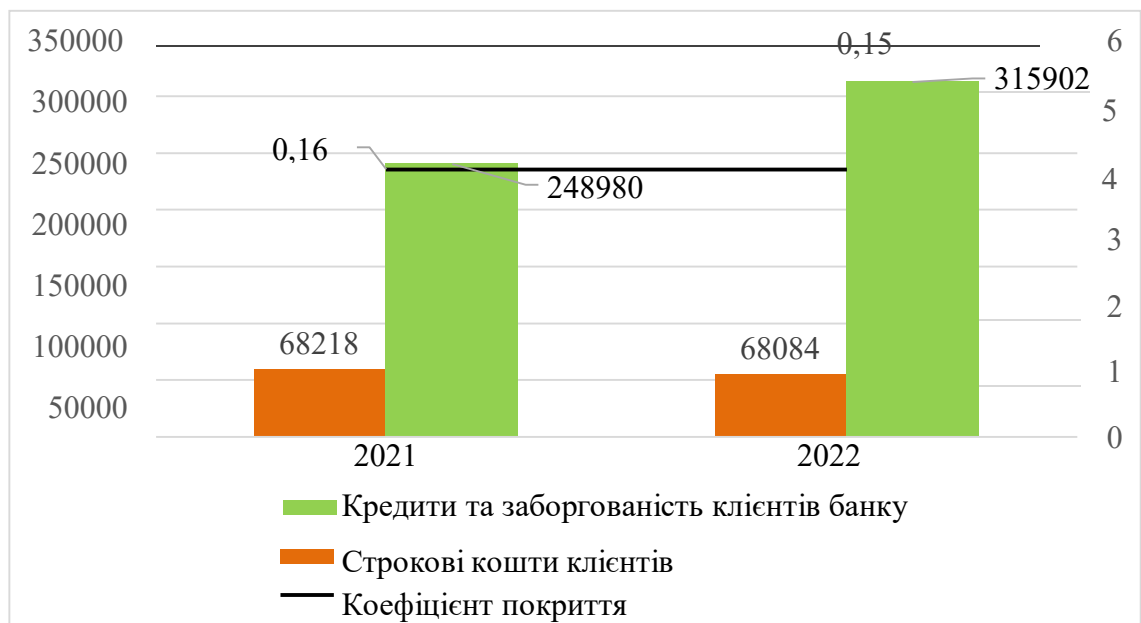

Рис. 2.2. Динаміка коефіцієнта покриття кредитів депозитами

Джерело: побудовано на основі даних [20]

За увесь досліджуваний період обсяг депозитних зобов'язань перевищує обсяг наданих кредитів. Таке перевищення обсягів надходження коштів на депозити над обсягами кредитування говорить про зростання довіри фізичних та юридичних осіб до банківської установи. Однак, одночасно в банку з'являються «неробочі ресурси», і як наслідок, банк недоотримує доходи для покриття зобов'язань за депозитами. Це знижує фінансову стійкість банківської установи.

Оскільки дохід банку – це спред між ставками за кредитами та депозитами та обсяги позичених та залучених коштів, слід враховувати оптимальність співвідношення між обсягами депозитних і кредитних процентів. Встановлення менших відсоткових ставок за кредитами може призвести до збільшення кількості клієнтів та отримання більшого прибутку. Тому, доцільно провести оцінку динаміки та співвідношення процентних ставок за кредитами та депозитами. Умовою ефективності депозитної діяльності є зростання спреду.

Представимо у таблиці 2.11 динаміку середніх процентних ставок за депозитами та кредитами.

Таблиця 2.11

Динаміка середніх ставок за депозитами та кредитами АТ КБ
«Приватбанк» за 2019-2023 рр.

Показник	Середня ставка, %					Відхилення 2023-2019 рр.
	2019	2020	2021	2022	2023	
Відсоткова ставка за депозитами	12,63	11,89	11,59	11,36	9,25	-3,38
Відсоткова ставка за кредитами	14,62	13,93	13,52	13,4	13,1	-1,52

Джерело: побудовано на основі власних досліджень

Інформація, подана у таблиці 2.11, свідчить про сталі тенденції до зниження відсоткових ставок як за кредитами, так і за депозитами. Зокрема, протягом періоду з 2019 по 2023 роки ставка за кредитами зменшилася на 3,38%, а ставка за депозитами – на 1,52%. Спостерігається тенденція до

зниження різниці (спреду) між цими ставками протягом того ж періоду. Це свідчить про те, що вартість позикових коштів для банку знижується, а прибутковість депозитів зростає. Зменшення вартості позикових коштів для банку дозволяє йому надавати кредити за більш доступними ставками, що стимулює інвестиційну діяльність та економічне зростання.

Рис. 2.3. Динаміка середніх ставок за депозитами та кредитами АТ КБ «Приватбанк» протягом 2019-2023 рр.

Джерело: побудовано автором на основі попередньої таблиці

Депозитні операції для АТ КБ "Приватбанк" виступають як найважливіший вид діяльності, призначений для приносу доходу. Для банку депозитні операції є ключовим джерелом залучення коштів, які використовуються для надання кредитів та здійснення інших інвестиційних операцій. Це дозволяє банку збільшувати свій капітал та розширювати свою діяльність. Депозити дозволяють банку стабілізувати власну ліквідність та забезпечити можливість виконання своїх фінансових зобов'язань перед клієнтами. Клієнти можуть розміщувати свої гроші на депозитні рахунки з метою збереження та отримання відсотків за їх утримання. Банки використовують ці залучені кошти для надання кредитів підприємствам та приватним особам, інвестування в цінні папери та інші фінансові інструменти, а також для здійснення різноманітних фінансових операцій з метою заробітку прибутку.

Депозитні операції можуть мати різні умови, такі як строк розміщення коштів, відсоткова ставка, можливість зняття коштів тощо, що дозволяє клієнтам вибрати оптимальний варіант для збереження своїх фінансових ресурсів. Для банку депозитні операції виступають як основний засіб залучення коштів та генерації прибутку.

Таблиця 2.12

Динаміка та структура депозитів АТ КБ «Приватбанк» у розрізі валют

Валюта	2021		2022		2023		2023 р. до 2020 р.	
	Сума, млн	%	Сума, млн	%	Сума, млн	%	+/-	%
Гривня	201,688	62	302,061	64	341,663	67	+139,975	5
Долар	78,073	24	108,553	23	112,188	22	+34,115	- 2
Євро	46,542	14	61,356	13	56,093	11	+9,551	-3

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності [25, с.20]

За даними таблиці, можна побачити динаміку та структуру депозитів АТ КБ "Приватбанк" у розрізі валют за період 2021-2023 років. Валюта розподіляється між гривнею, долларом та євро. За цей період спостерігається зростання загальної суми депозитів у всіх валютах. Гривня збільшилася на 139,975 млн, що становить 5% зростання порівняно з 2020 роком. Долар збільшився на 34,115 млн, що становить 44% зростання, а євро збільшилося на 9,551 млн, що становить 3% зростання. Долар складає 22% у 2023 році, порівняно з 24% у 2021 році. Євро складає 11% у 2023 році, порівняно з 14% у 2021 році.

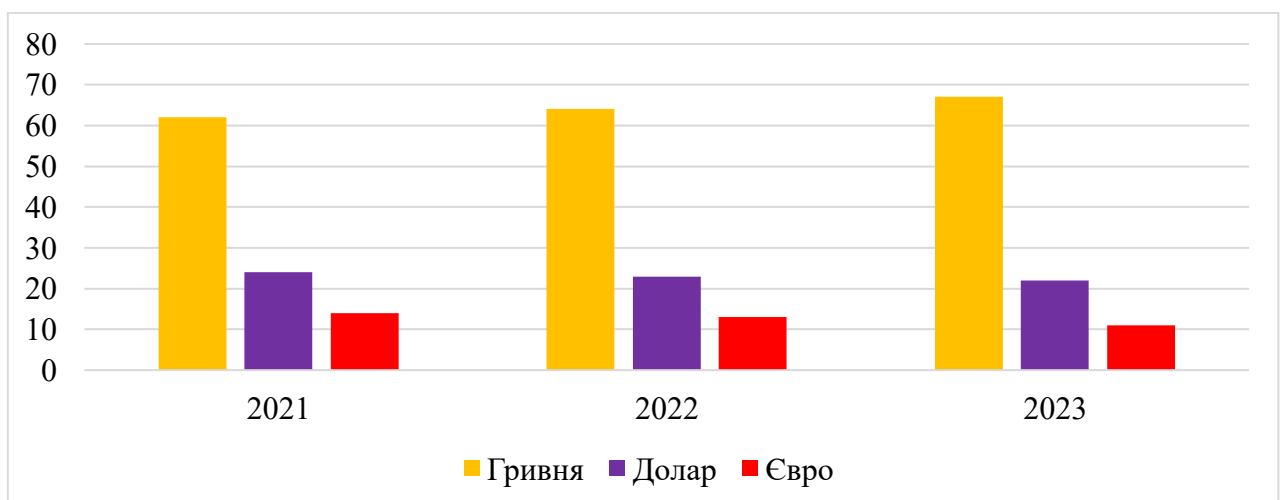

Рис. 2.4. Структура депозитів АТ КБ «Приватбанк» у розрізі валют

Джерело: побудовано на основі попередньої таблиці

Таким чином, можна побачити, що гривня збільшилася як в абсолютному, так і в відсотковому виразі, долар також збільшився в абсолютному виразі, але зменшився в відсотковому виразі, тоді як євро збільшилося в абсолютному виразі, але зменшилося в відсотковому виразі.

Таблиця 2.13

Розподіл коштів клієнтів за галузями економіки, млн. грн.

Сектори економіки	30 вересня 2023 р.		31 грудня 2022 р.	
	Сума	%	Сума	%
Фізичні особи	369 584	73	340 332	72
Сфера послуг	53 950	11	50 760	11
Виробництво	35 265	7	33 196	7
Сільське господарство	32 315	5	30 461	6
Торгівля	5 642	2	5 685	2
Машинобудування	2 213	1	5 162	1
Підприємства державної власності	845	-	607	-
Будівництво	1000	-	986	-
Транспорт і зв'язок	5 298	0,5	1 663	0,5
Інші	3 689	0,5	3 011	0,5
Всього коштів клієнтів	509 801	100	471 863	100

Джерело: побудовано автором на основі фінансової звітності банку [25, с.20]

За даними таблиці, можна побачити, що загальна сума коштів клієнтів у банку зросла з 471 863 млн. грн. у 2022 році до 509 801 млн. грн. у вересні 2023 року. Це свідчить про зростання довіри клієнтів до банку та збільшення їхніх вкладень. Найбільшу частку коштів клієнтів становлять кошти фізичних осіб (73% у вересні 2023 року). Це означає, що банк є привабливим для населення як місце зберігання коштів. Частка коштів клієнтів, що належать до машинобудування, зменшилась з 1% у 2022 році до 0,5% у вересні 2023 року. Це може бути пов'язано з негативним впливом повномасштабної війни на цю галузь. Частка коштів клієнтів, що належать до сільського господарства, зросла з 6% у 2022 році до 7% у вересні 2023 року. Це свідчить про те, що банк активно співпрацює з підприємствами сільського господарства.

Частка коштів клієнтів, що належать до інших галузей економіки, зросла з 0,5% у 2022 році до 1% у вересні 2023 року. Це свідчить про те, що банк розширює свою клієнтську базу та залучає кошти з різних галузей економіки.

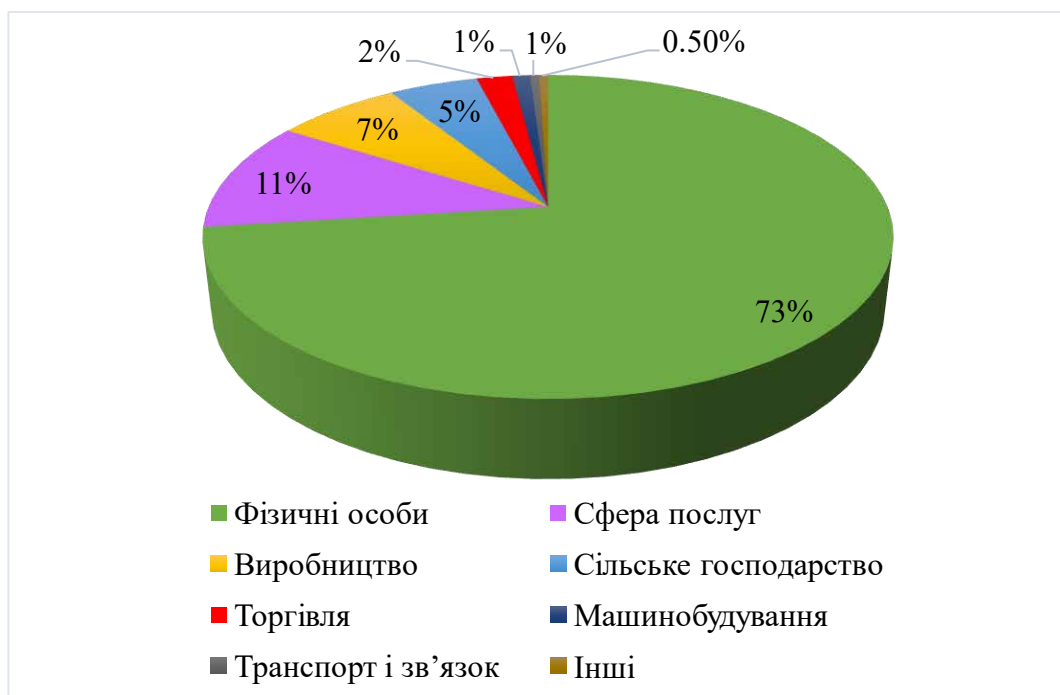

Рис. 2.5. Розподіл коштів клієнтів за галузями економіки у 2023 році, млн. грн.
Джерело: побудовано на основі попередньої таблиці

У 2023 році фізичні особи мають найбільшу частку 73% у розподілі коштів клієнтів у банку, що свідчить про значний внесок приватних осіб у банківську систему. Сфера послуг (11%) та виробництво (7%) також мають значну частку у загальній сумі коштів клієнтів. Сектори сільського господарства (5%), торгівлі (2%), машинобудування (1%), транспорту і зв'язку (0,5%), а також інші сектори (0,5%) мають найменші частки у загальній сумі коштів клієнтів, що свідчить про різноманітність джерел фінансування в банку.

Частка коштів клієнтів, що належать до сфери послуг, зросла до 11% у вересні 2023 року. Це свідчить про те, що банк активно співпрацює з підприємствами сфери послуг.

Частка коштів клієнтів, що належать до сільського господарства, зросла з 6% у 2022 році до 7% у вересні 2023 року. Це означає те, що банк активно співпрацює з підприємствами сільського господарства.

Частка коштів клієнтів, що належать до інших галузей економіки, зросла з 0,5% у 2022 році до 1% у вересні 2023 року. Це свідчить про те, що банк розширює свою клієнтську базу та залучає кошти з різних галузей економіки.

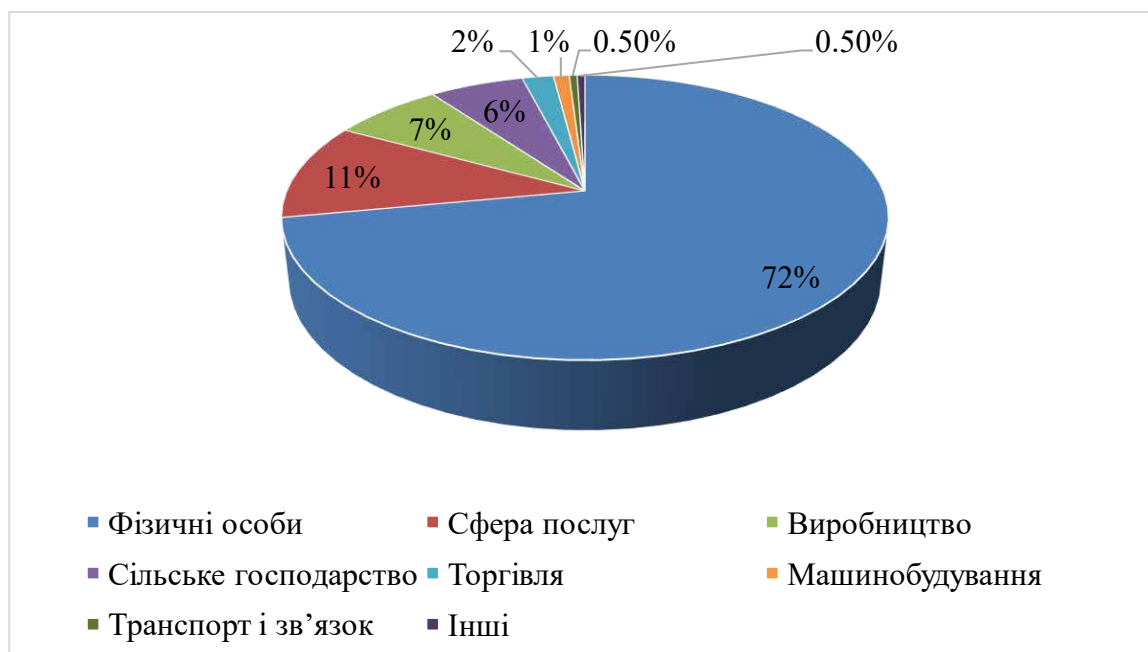

Рис. 2.6. Розподіл коштів клієнтів за галузями економіки у 2023 році, млн. грн.

Джерело: побудовано на основі попередньої таблиці

У 2023 році фізичні особи також мали найбільшу частку 72% у розподілі коштів клієнтів у банку. Сфера послуг (11%) та виробництво (7%) також мають значну частку у загальній сумі коштів клієнтів. Сектори сільського господарства (6%), торгівлі (2%), машинобудування (1%), транспорту і зв'язку (0,5%), а також інші сектори (0,5%) мають найменші частки у загальній сумі коштів клієнтів.

Частка коштів клієнтів, що належать до виробництва, залишилася на рівні 7% у 2023 році. Це свідчить про те, що банк продовжує підтримувати підприємства виробничої сфери та сприяти їхньому розвитку.

Частка коштів клієнтів, що належать до сільського господарства, зросла з 6% у 2022 році до 7% у 2023 році. Це вказує на активну співпрацю банку з підприємствами сільського господарства та їхню зростаючу довіру до фінансової установи.

Загалом, наведені дані свідчать про позитивні тенденції у фінансовій діяльності Приватбанку та збільшення його фінансової стійкості, навіть якщо деякі сектори показали менше значущі зміни у порівнянні з іншими.

Динаміку показників ефективності депозитної політики АТ КБ «ПриватБанк» протягом 2019-2023 років наведено в таблиці 2.14.

Таблиця 2.14

Динаміка показників ефективності депозитної політики АТ КБ «ПриватБанк»
за 2019-2023 роки

Показник	2019	2020	2021	2022	2023	Відхилення 2023-2019
Коефіцієнт миттєвої ліквідності, %	0,22	0,24	0,25	0,42	0,45	+0,23
Генеральний коефіцієнт надійності,%	0,15	0,17	0,19	0,37	0,41	+0,26
Рівень надійності капіталу в пасивах банку,%	14,2	16,3	19,1	20,4	21,7	+7,5
Частка власного капіталу, сформована за рахунок прибутку,%	-69,0	-65,3	-60,4	-59,2	-55,1	-13,9
Ефективність використання банком залучених ресурсів,%	1,52	1,87	2,1	2,3	2,8	+1,28
Ефективність операцій банку,%	0,72	0,9	2,7	3,4	3,9	+3,18
Ефективність використання власного капіталу,%	2,78	5,46	8,25	13,59	14,2	+11,44
Коефіцієнт співвідношення кредитів і депозитів,%	0,24	0,26	0,29	0,36	0,42	+0,18
Коефіцієнт використання депозитів,%	79,7	82,5	83,2	85,6	87,2	+7,5
Коефіцієнт ефективності депозитної політики,%	3,2	3,6	4,1	4,3	5,8	+2,6

Джерело: власні розрахунки

Генеральний коефіцієнт надійності в 2023 році піднявся порівняно із базовим роком 2019, вказуючи на покращення заходів банківської установи щодо залучення фінансових ресурсів. Це свідчить про те, що робочі активи тепер захищені більше власним капіталом. У 2019 році генеральний коефіцієнт надійності становив 15%, але до 2023 року зрос на 26%, до 41%. Коефіцієнт співвідношення кредитів і депозитів у 2019 році становив 42%, що на 18% більше, ніж за той же період 2019 року. Оцінка коефіцієнтів ефективності

депозитної політики свідчить, що АТ КБ «Приватбанк» покращує використання залучених коштів та ефективність капіталу. Коефіцієнт використання депозитів зріс на 7,5% у 2023 році порівняно із 2019 роком. З метою підвищення прибутковості та надійності банку рекомендується звернути увагу на оптимізацію депозитного портфелю.

2.3. Оцінка оборотності депозитів та витрат на їх залучення

Оцінка оборотності депозитів та витрат на їх залучення є важливими показниками для банківської діяльності. Оборотність депозитів вказує на те, як ефективно банк використовує залучені кошти, а витрати на їх залучення вказують на вартість привертання нових клієнтів та депозитів. Ці показники допомагають банкам керувати своєю фінансовою діяльністю та приймати стратегічні рішення щодо залучення та управління депозитами.

Оцінка оборотності депозитів та витрат на їх залучення є важливою для банківської діяльності, оскільки дозволяє банку оптимізувати свою діяльність та забезпечити ефективне використання ресурсів. Вона також може бути корисною для аналізу фінансової стійкості та конкурентоспроможності банку.

Оборотність депозитів – це показник, який вказує на те, як ефективно банк використовує залучені кошти для надання кредитів та здійснення інших інвестицій. Висока оборотність депозитів свідчить про те, що банк успішно використовує залучені кошти для здійснення прибуткових операцій, таких як надання кредитів бізнесу та фізичним особам, інвестування в цінні папери та інші фінансові інструменти. Витрати на залучення депозитів включають усі витрати, пов'язані з привертанням нових клієнтів та залученням їхніх депозитів. Оборотність депозитів визначається як співвідношення обсягу видачі кредитів до обсягу залучених коштів. Висока оборотність депозитів свідчить про те, що банк ефективно використовує залучені кошти для надання кредитів, що може свідчити про його успішну фінансову діяльність. З іншого

боку, низька оборотність депозитів може вказувати на те, що банк має проблеми з розміщенням залучених коштів та наданням кредитів.

Витрати на залучення депозитів включають усі витрати, пов'язані з привертанням нових клієнтів та залученням їхніх депозитів, такі як рекламні витрати, витрати на обслуговування клієнтів, витрати на відділення та персонал. Ці витрати важливі для банків, оскільки вони впливають на загальні фінансові результати та прибутковість.

Для оцінки витрато-місткості депозитів розрахуємо ефективну ставку залучення коштів (табл. 2.15).

Таблиця 2.15

Розрахунок ефективної ставки залучення коштів АТ КБ «Приватбанк»

Показник	Умовне позначення	Од. виміру	2022	Умовне значення показника	2023	Зміна +/-
Процентні витрати	ПВ	млн. грн.	8002	8982	8982	980
Строкові кошти клієнтів	СК	млн. грн.	240621	240621	312708	72087
Ефективна ставка	ЕС	%	3,33	3,73	2,87	-0,460

Джерело: власні розрахунки

Протягом 2022-2023 років ефективна ставка залучення коштів скоротилася з 3,33% до 2,87%, або на 0,45%. Оскільки модель ефективної ставки є кратною, то для розрахунку впливу різних факторів на неї можна використовувати метод ланцюгових підстановок. Метод ланцюгових підстановок дозволяє розрахувати вплив кожного фактору на результативний показник окремо, утримуючи інші фактори постійними.

Зміна ефективної ставки за рахунок процентних витрат:

$$\Delta EC(\text{ПВ}) = EC_{\text{ум.}} - EC_{2022} = 3,73 - 3,33 = 0,4\%$$

Зміна ефективної ставки за рахунок строкових коштів клієнтів:

$$\Delta EC(\text{СК}) = EC_{2023} - EC_{\text{ум.}} = 2,87 - 3,73 = -0,86\%$$

Перевірка: $\Delta EC = \Delta EC(ПВ) + \Delta EC(СК) = 0,4\% - 0,86\% = -0,46\%$

Отже, збільшення процентних витрат на 980 тис. грн. призвело до зростання ефективної ставки на 0,4%. З іншого боку, зростання строкових депозитів на 72087 тис. грн. спричинило зниження ефективної ставки на 0,86%.

У табл. 2.16 здійснено аналіз оборотності депозитних операцій Приватбанку.

Таблиця 2.16

Показники оцінки оборотності депозитних операцій

Показник	Од. виміру	2022	2023	Зміна +/-
Середній залишок депозитів	тис. грн.	240621	312708	72087
Дебетовий оборот	тис. грн.	151591	234531	82940
Оборотність депозитних вкладень	коэф.	0,63	0,75	0,12
Тривалість одного обороту депозитних вкладень	дні	571	480	-91
Приріст депозитних вкладень	тис. грн.	-10704	72087	82791
Кредитовий оборот	тис. грн.	140887	306618	165731
Рівень осідання депозитних вкладень	коэф.	-0,08	0,24	0,32
Сума достроково вилучених депозитів	тис. грн.	16750	14102	-2648
Коефіцієнт нестабільності депозитів строкових депозитів	%	6,96	4,51	-2,45

Джерело: власні розрахунки

У 2022 році оборотність депозитних вкладень становила 0,63, що означає, що за рік депозити обертались 0,63 рази. Іншими словами, кожен депозит в середньому перебував у банку 571 день. У той же час оборотність депозитних вкладень в 2023 році зросла до 0,75, що означає, що за рік депозити обертались 0,75 рази. Кожен депозит в середньому перебував у банку 480 днів.

Рівень осідання депозитних вкладень у 2022 році був від'ємним (-0,08), що означає, що обсяг депозитів зменшився. Натомість в 2023 році рівень осідання депозитних вкладень став додатним (+0,24), що означає, що обсяг депозитів зріс. У 2023 році коефіцієнт нестабільності строкових депозитів знизився до 4,51%, що свідчить про зменшення нестабільності депозитного портфеля. Динаміка депозитного портфеля є позитивною, що підтверджується зростанням оборотності депозитних вкладень та збільшенням рівня осідання депозитних вкладень.

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ДЕПОЗИТНИМ ПОРТФЕЛЕМ БАНКУ

3.1. Інноваційні депозитні продукти як інструмент залучення коштів клієнтів

Світова практика накопичила достатній досвід проведення депозитної політики. В умовах європейської інтеграції сучасна депозитна політика українських банків потребує вдосконалення на основі провідного світового досвіду. «Головними шляхами підвищення ефективності проведення депозитних операцій можна назвати: активне використання процентної політики задля стимулювання розміщення коштів на різноманітні види депозитів; створення іміджу надійної універсальної установи; застосування прийомів маркетингу для підвищення конкурентоспроможності банківських депозитних продуктів; гнучка цінова та асортиментна політика банківських установ; – упровадження новітніх банківських технологій та покращання за рахунок цього якості обслуговування клієнтів» [20, с. 60].

Інноваційні депозитні продукти – це нові або удосконалені фінансові продукти, які банки пропонують своїм клієнтам для залучення депозитів. Приватбанк пропонує різноманітні інноваційні депозитні продукти для своїх клієнтів. Наприклад, сюди відносяться депозити з можливістю часткового зняття коштів без втрати відсотків, депозити зі змінною відсотковою ставкою, депозити з додатковими бонусами або привілеями для клієнтів. Такі інноваційні продукти можуть бути привабливими для клієнтів і стимулювати їх залучення коштів до банку.

Інноваційні депозитні продукти можуть бути ключовим інструментом для банків у залученні коштів клієнтів та збільшенні їхньої лояльності. Такі продукти можуть включати в себе різноманітні варіанти, такі як депозити зі змінною відсотковою ставкою, депозити з можливістю часткового зняття

коштів без втрати відсотків, депозити з додатковими бонусами або привілеями для клієнтів. Крім того, вони можуть допомогти банку збільшити свою конкурентоспроможність на ринку та залучити нових клієнтів. Інноваційні депозитні продукти можуть також сприяти розвитку довгострокових відносин з клієнтами та підвищенню їхньої лояльності до банку, що призводить до зростання довгострокових депозитів та стабільного джерела фінансування для банку.

Крім того, вони можуть допомогти банку збільшити свою конкурентоспроможність на ринку та залучити нових клієнтів. Вклади клієнтів Приватбанку захищені не тільки фінансовою стабільністю ПриватБанку, але і державними гарантіями Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

«Депозити є основним способом акумуляції ресурсів банку, тому банкам необхідно постійно підтримувати високий сервіс клієнтів, пропонувати нові депозитні продукти та умови вкладання коштів, щоб утримувати та розширювати існуючу клієнтську базу» [20, с. 60].

«У період трансформації банківської системи України необхідне застосування досвіду зарубіжних банків щодо введення рахунків клієнтів з різноманітним режимом функціонування; збільшення суми відшкодування депозитних коштів Фондом гарантування вкладів до 400 тис. грн, враховуючи закордонний досвід та інфляційні процеси в Україні, запровадити страхування депозитних вкладів, як це прийнято за кордоном» [20, с. 62].

Однією з ключових характеристик КБ "Приватбанку" є впровадження передових інновацій, таких як одноразові SMS-паролі, платіжні міні-термінали, використання Інтернет-банкінгу "Privat-24", QR-коди, онлайн-інкасація та різноманітні мобільні додатки. Це робить банк одним з найсучасніших та найзручніших фінансових інститутів для своїх клієнтів.

Основою залучення депозитів та управління депозитним портфелем має стати інноваційний розвиток. Відповідно до Стратегії розвитку фінтеху в Україні до 2025 року [20, с. 66] він полягає у формуванні відкритої архітектури

фінансового ринку та оверсайта; забезпеченні розвитку ринку *FinTech*, *SupTech&RegTech*, цифрових технологій та платформ регуляторів. Це сприятиме створенню сприятливого середовища для розвитку інноваційних фінансових технологій, що підвищить ефективність та доступність фінансових послуг для населення та бізнесу.

Таблиця 3.1

Види депозитних вкладів Приватбанку в гривні

Назва	Виплата процентів	Термін, міс	Ставка, річних	
			Без дострокового закриття	З достроковим закриттям
Стандарт (класичний вклад на обраний строк з можливістю поповнення та щомісячними %. Мінімальна сума 2 грн Лідер продажів*)	Щомісяця	18 та 24	13%	-
		10 – 12	13%	10,5%
		6 – 9	12%	9,5%
		4 та 5	14%	8,5%
		3	2,5%	2,5%
		1 та 2	-	2,5%
Джуніор (заощадження на майбутнє дитини Мінімальна сума 2 грн)	Щорічно в кінці терміну, капіталізація	12	-	11,5%
Приват-вклад (вільне поповнення та зняття коштів у будь-який день після дати відкриття вкладу Мінімальна сума 2 грн)	Щомісяця	12	-	2,5%
Послуга накопичення «Скарбничка» (простий сервіс накопичень, зручні варіанти поповнення з картки Мінімальна сума 2 грн)	При поверненні	12	-	10,5%

Джерело: побудовано на основі даних [21]

Загальна інформація по вкладах ПриватБанку:

- Оформлення вкладу. Мінімальна сума для оформлення вкладу – 2 грн, 2 дол, 2 євро, максимальна сума не обмежена. При цьому оформити вклад

від 50 000 доларів (в еквіваленті) можливо у варіанті вкладів «Стандарт» без можливості дострокового розірвання і «Приват-вклад».

- Поповнення вкладу. Вклад можна поповнити як у відділенні, так і через Інтернет: Приват24, додаток «Мої вклади», термінали самообслуговування та за телефоном 3700 [21].

Максимальна сума поповнення протягом календарного місяця:

- за вкладами «Стандарт» та «Юніор» не повинна перевищувати початкову суму та бути не більшою 50 000 гривень, 3 000 доларів, 3 000 євро;
- за послугою накопичення «Скарбничка» не більше 5 000 грн протягом календарного місяця (не враховуючи підключені умови накопичення);
- за «Приват-вкладом» без обмежень.

Дострокове розірвання вкладу. Якщо ви достроково розриваєте такий вклад, то:

- нараховані проценти будуть перераховані за ставкою «До запитання»: 0,01% річних;
- вже виплачені проценти будуть відраховані із суми вкладу при виплаті коштів з рахунку.

Закрити вклад можливо як у відділенні банку, так і через Інтернет (веб-версія Приват24, додаток «Мої вклади») [21].

Особливості накопичувальної програми "Скарбничка" від ПриватБанку:

- Програма розрахована на довгострокове накопичення коштів. Мінімальний термін - 1 рік.
- Клієнт сам обирає розмір щомісячного платежу від 200 грн.
- Накопичені кошти повертаються або можуть бути використані для покупки будь-якого товару/послуги.
- На заощаджені кошти нараховуються відсотки від 5% річних.
- Програма дає змогу отримати подарунок при досягненні певної суми заощаджень.
- Здійснюється автоматичне списання коштів щомісяця для накопичення.

- Заощадження можна призупинити/відновити в будь-який час онлайн.
- Програма дає змогу систематично економити та реалізувати фінансові цілі.

Правила здійснення депозитних операцій встановлюються: для банківських депозитів – НБУ відповідно до законодавства [22]. Депозит вважається найбільш надійним способом зберігання фінансів, але все ж таки, відсотки, які нараховуються за вкладом не зможуть повною мірою компенсувати фінансові втрати від коливань темпів інфляції.

Таблиця 3.2

Рейтинг стійкості ТОП-10 банків за якістю депозитних портфелів
протягом 2 кварталу 2024 року

Місце в рейтингу по депозитам фізичних осіб	Банк	Загальний рейтинг	Впровадження нових депозитних продуктів	Лояльність клієнтів	Оцінка аналітиків
1	ПриватБанк	3,91	3,7	3,8	4,56
2	Ощадбанк	3,67	3,13	3,9	4,47
3	Райффайзен Банк Аваль	3,22	3,36	3,1	4,11
4	Універсал Банк	3,63	3,24	4.2	3,49
5	Сенс Банк	3,39	2,87	3,8	3,84
6	ПУМБ	3,71	3,5	4,1	3,49
7	УкрСиббанк	3,42	3,33	4,6	4,29
8	Укрексімбанк	3,67	3,01	4,2	4,2
9	Укргазбанк	3,63	3,4	3,6	4,2
10	ОТП банк	3,95	3,28	3,6	3,84

Джерело: побудовано на основі даних порталу «Мінфін» [22]

Як бачимо з табл. 3.2, АТ КБ «Приватбанк» займає 1-е місце за депозитами фізичних осіб, а саме щодо впровадження нових депозитних продуктів. Це робить його найбільш інноваційним державним банком України. Рейтинг стійкості банків від порталу «Мінфін» - це щоквартальна оцінка діяльності банків на підставі інформації з офіційних і відкритих джерел [22]. Оцінка фінансової стійкості провідних банків України, здійснена порталом «Мінфін» за підсумками третього кварталу 2023 року, ґрунтувалася

на аналізі таких показників як:

- якість активів та їхній рівень проблемності;
- здатність забезпечити ліквідність власними ресурсами та шляхом залучення зовнішніх джерел;
- динаміка залучених депозитів;
- своєчасність виконання зобов'язань перед кредиторами.

До рейтингу увійшли банки з портфелями роздрібних депозитів від 1 млрд гривень. До рейтингу увійшли банки з роздрібним портфелем депозитів понад 1 млрд грн. Оцінка проводилася за 5-бальною шкалою за даними офіційної звітності станом на 1 липня 2023 року [22].

3.2. Рекомендації щодо вдосконалення депозитної політики банку в умовах воєнного стану

Депозитна політика банку – це система заходів, спрямованих на ефективне залучення коштів фізичних і юридичних осіб на депозитні рахунки. Депозитна політика банку включає в себе комплекс заходів, спрямованих на формування портфеля депозитних послуг, використання різноманітних форм і методів для цього, а також визначення конкурентних позицій банку на даному сегменті ринку з метою забезпечення стійкості й надійності ресурсної бази.

Економічна сутність депозитної політики полягає в наступному:

- залучення депозитів є основним джерелом формування ресурсної бази банку для надання кредитів;
- ефективне ведення депозитних операцій дозволяє банку отримувати прибуток від різниці в відсоткових ставках активів і пасивів;
- залучення стабільних депозитів є менш ризикованим джерелом ресурсів порівняно з іншими інструментами.

Чітко сформована депозитна політика зміцнює фінансову стійкість банку та підвищує його ліквідність. Ефективне управління депозитним

портфелем підвищує конкурентоспроможність комерційного банку на ринку банківських послуг.

«Оптимізація депозитної політики банку – складне багатофакторне завдання, основою вирішення якого має бути врахування інтересів економіки країни в цілому, банку як суб'єкта економіки і клієнтів банку зокрема. Ефективна депозитна діяльність на ринку роздрібних послуг має максимально задовольняти різноманітні цільові потреби клієнтів шляхом розроблення модифікацій депозитних продуктів та вдосконалення технологій депозитного обслуговування роздрібних клієнтів. Це дасть змогу залучати більшу кількість клієнтів, завойовувати нові сегменти ринку й проводити успішну конкурентну боротьбу» [23, с. 136].

«Для удосконалення депозитної політики та підвищення довіри до банківської системи необхідно: стабілізувати та поліпшити економічну й політичну ситуацію в країні; підсилити зберігання заощаджень; підвищувати якість обслуговування клієнтів і виходити на ринок з новими депозитними продуктами; в умовах інфляції необхідна індексація коштів; вводити санкції до банків, які здійснюють неповернення депозитів та затримку клієнтських платежів; застосовувати нові маркетингові заходи у формуванні депозитної політики банків; активізація залучення грошових коштів фізичних осіб на банківські депозити тощо [24, с. 80].

Для удосконалення депозитної політики необхідно:

1. аналізувати поточні ринкові тенденції та конкурентні умови для розробки привабливих депозитних пропозицій;
2. вдосконалювати процеси обслуговування клієнтів та забезпечення їхньої задоволеності;
3. впроваджувати оптимізацію процесів управління депозитами;
4. проводити відкритий діалог з клієнтами для збору фідбеку та вдосконалення депозитних послуг відповідно до їхніх потреб.

Метою аналізу банківського ринку є отримання інформації про нові

ринкові можливості, а також потенційні проблеми і загрози, з якими може зіткнутися банк. SWOT-аналіз - це метод, який дозволяє комплексно оцінити сильні й слабкі сторони компанії, а також можливості й загрози, що впливають на неї. Фінансовий SWOT-аналіз полягає у виявленні сильних і слабких сторін, можливостей і загроз при розробці стратегії банку. SWOT-аналіз дає змогу розробити можливу стратегію банківської установи з урахуванням її особливостей. Тому, варто зробити аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища АТ КБ "ПриватБанк" (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

SWOT-аналіз АТ КБ «ПриватБанк»

Сильні сторони	Слабкі сторони
Велика кількість відділень банку та банкоматів	Недостатньо швидка робота працівників банку з клієнтами
Забезпечення захисту та повернення внесків фізичних осіб у повному обсязі	Недосконала система самообслуговування
Можливість надання кредитних канікул	Надмірний документообіг
Добра репутація надійного банку	Плинність кадрів
Можливості	Загрози
Розширення спектру банківських послуг	Нестабільність у політичній та економічній сферах країни
Покращення якості сервісу «Приват24»	Різка зміна курсу валют
Покращення якості сервісу СМС-інформування	Інфляційні процеси
Розширення асортименту банківських послуг для окремих категорій населення (наприклад, для пенсіонерів - видача електронних пенсійних карток; для студентів – зменшення комісії при здійсненні банківських операцій)	Велика кількість конкурентів, що надають схожі послуги
онлайн-система навчання фінансової грамотності для населення	Загроза хакерських атак на інформаційну систему АТ КБ "ПриватБанк".

Джерело: побудовано на основі власних досліджень

Рекомендації щодо вдосконалення депозитної політики банку в умовах воєнного стану:

- актуалізація вимог до якості депозитного портфелю та ліквідних активів;
- підвищення конкурентоспроможності депозитних операцій шляхом підвищення ставок та оптимізації умов залучення коштів;

- розширення лінійки депозитних продуктів для різних категорій вкладників;
- забезпечення доступності банком дистанційного відкриття рахунків та операцій з депозитами;
- посилення інформаційної роботи щодо гарантування вкладів та фінансової стійкості банку.

Додатковими заходами для поліпшення депозитної політики банку є:

- ✓ залучення коштів фізичних осіб шляхом просування депозитних продуктів з підвищеними гарантіями держави;
- ✓ залучення депозитів юридичних осіб шляхом індивідуального підходу та гнучких умов співпраці;
- ✓ розширення географії продажу депозитних продуктів за рахунок розвитку дистанційних каналів обслуговування;
- ✓ впровадження таргетованої маркетингової політики, спрямованої на залучення коштів конкретних цільових груп клієнтів;
- ✓ забезпечення гнучкості умов залучення та повернення депозитів, враховуючи особливості воєнного стану;
- ✓ провадження інноваційних депозитних продуктів, таких як депозити з можливістю часткового зняття коштів або депозити з прив'язкою до курсу валют;
- ✓ посилення роботи із захисту інтересів вкладників та зміцнення довіри клієнтів до банку.

3.3. Розробка шляхів покращення стимулювання залучення вкладів та поліпшення ефективності обслуговування клієнтів АТ КБ «Приватбанк»

Оперативне формування ресурсної бази банку відбувається із

застосуванням різних методів, які спрямовані на ефективне використання ресурсів банківської установи.

На сьогоднішній день банківському сектору України доцільно розширювати використання аналізу співвідношення активів і пасивів за сумами, строками, джерелами і напрямками використання грошових коштів. Також для оцінювання ресурсної бази банку доцільною буде класифікація ресурсів банку за їх ліквідністю, ефективний аналіз обсягу банківських ресурсів та особливості тенденцій розвитку і формування залучених ресурсів банку.

Майбутній розвиток АТ КБ «Приватбанк» у сфері функціонування депозитної діяльності має сконцентруватися на формуванні перспективної стратегії. Серед її пріоритетних напрямків мають бути:

- удосконалення всіх аспектів депозитної діяльності і оптимізації організаційної структури з метою забезпечення нової системи управління банком;
- оптимізація депозитних вкладень за рівнем галузевого розвитку з урахуванням потенційної ефективності;
- проведення просвітницької роботи серед населення щодо важливості зберігання коштів у банках. Це дозволить банку залучити додаткові кошти від клієнтів, які раніше не користувалися банківськими послугами;
- збільшення об'єму і видів депозитних операцій для успішної реалізації цілей комерційного банку;
- поліпшення маркетингової діяльності банку (наприклад, шляхом встановлення оптимальних депозитних ставок і залучення нових клієнтів).

Щодо стрімкого розвитку мережі відділень ПриватБанку, то відповідно до «Стратегії розвитку банку на 2024 рік» ПриватБанком планується відкриття нових філій та відділень з врахуванням таких факторів: простір, необхідний для обслуговування своїх клієнтів, приблизні площі функціональних зон та кількості співробітників банку з врахованим значенням площі для кожного.

Також особлива увага буде приділятися вибору розміщення філій та відділень.

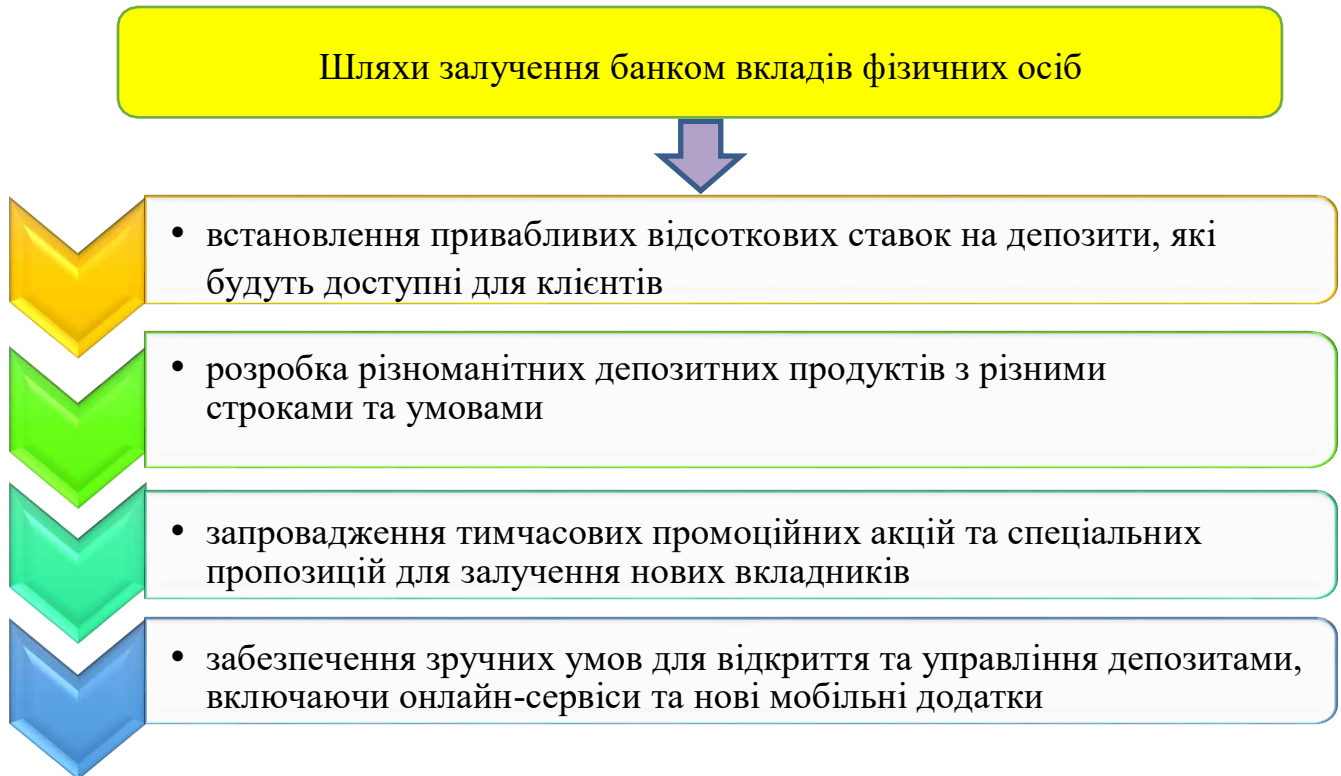

Рис 3.1. Основні шляхи залучення банком вкладів фізичних осіб

Джерело: побудовано на основі власних досліджень

Стратегія також передбачає максимальне відновлення старого портфеля непрацюючих активів, операційну ефективність і стійкий рівень прибутковості банку. Зазначається, що банк прагнучиме досягти прогнозованого чистого прибутку в розмірі понад 30 млрд грн прибутковості на капітал у розмірі понад 40% і співвідношення витрат до доходів у розмірі менше ніж 45%.

Можливі шляхи покращення стимулювання залучення вкладів та поліпшення ефективності обслуговування клієнтів АТ КБ "Приватбанк" можуть включати такі заходи:

- розширення депозитної лінійки продуктів з урахуванням потреб різних категорій клієнтів;
- підвищення привабливості депозитних ставок та умов зберігання коштів;
- впровадження бонусних програм та індивідуальних умов обслуговування для постійних клієнтів;

- розвиток та покращення дистанційних каналів обслуговування для зручності клієнтів;
- підвищення якості консультацій та підтримки клієнтів;
- проведення цільової маркетингової політики для залучення нових та утримання наявних клієнтів;
- забезпечення високого рівня безпеки банківських операцій.

Для поліпшення ефективності обслуговування клієнтів АТ КБ "Приватбанк" можна впровадити такі заходи:

1. Вдосконалення технологій обслуговування, включаючи впровадження онлайн-систем, мобільних додатків та інших цифрових інструментів для зручності клієнтів;
2. Підвищення кваліфікації персоналу та надання їм необхідних навичок для якісного обслуговування клієнтів;
3. Впровадження програм лояльності, що стимулюють клієнтів до активного співробітництва з банком;
4. Аналіз та вдосконалення процесів обробки запитів клієнтів для зменшення часу очікування та підвищення задоволеності клієнтів;
5. Розширення мережі відділень та банкоматів для забезпечення зручності доступу клієнтів до послуг банку;
6. Впровадження програми консультацій та освіти для клієнтів з питань правильного використання банківських послуг;
7. Активне впровадження інноваційних технологій, таких як автоматизовані системи для оптимізації процесів обслуговування та підвищення задоволеності клієнтів.

Для того, щоб залучити додаткові депозитні ресурси, АТ КБ "Приватбанк" повинен впроваджувати нові види депозитів. Це єдиний спосіб збільшити депозитну базу, зберегти власну ліквідність, виконати свої зобов'язання та показати позитивні фінансові результати. Планування депозитних ресурсів банку є складним та багатогранним процесом, який полягає в пошуку та реалізації найефективніших рішень з формування,

розподілу та використання ресурсів.

Для ефективнішого планування депозитних ресурсів, АТ КБ "Приватбанк" потрібне застосування логістичного підходу, розглядаючи банк як логістичну систему. Виникає необхідність вивчення специфіки банківської діяльності з позиції логістизації окремих видів діяльності з метою підвищення ефективності функціонування банківської установи як окремого об'єкта, так і банківської системи загалом.

У сучасних умовах господарювання важливо покращити організацію депозитних операцій та систему стимулювання залучення вкладів для банків. Збільшення загального обсягу вкладів юридичних та фізичних осіб, а також розширення кола вкладників через залучення нових клієнтів, дозволить краще задовольняти потреби існуючих клієнтів, покращити їх обслуговування, удосконалити процедури гарантування вкладів та збільшити зацікавленість у розміщенні коштів у банківських установах.

Стратегія розвитку депозитної діяльності банку включає такі кроки:

- розробка та впровадження різноманітних депозитних продуктів: створення різноманітних видів депозитів, таких як термінові депозити, рахунки зі збільшеним відсотком, депозити з можливістю поповнення та зняття коштів тощо, щоб задовольнити потреби різних клієнтів;
- врахування інтересів різних сегментів клієнтів: банк повинен аналізувати потреби та вимоги різних клієнтських груп та пропонувати депозитні продукти, які відповідають їхнім потребам;
- використання новітніх технологій та формування довіри у клієнтів: впровадження онлайн-сервісів, технологічних інновацій для зручності клієнтів, а також забезпечення високого рівня безпеки та конфіденційності;
- розширення спектра депозитних послуг: можливість розширення своєї лінійки депозитних продуктів, щоб привернути більше клієнтів та задовольнити їхні потреби.
- залучення досвідчених менеджерів з відповідними навичками: це

важливо для успішної реалізації стратегії, оскільки досвідчені менеджери можуть розробити та впровадити ефективні пакети депозитних послуг, які відповідають потребам клієнтів.

Дані кроки можуть бути використані для планування та розвитку депозитної діяльності банку з метою залучення та утримання коштів на депозитних рахунках.

Ефективне управління депозитним портфелем банку включає в себе кілька ключових аспектів:

1. Розробка різноманітних депозитних продуктів: Банк повинен розробляти широкий спектр депозитних продуктів, таких як термінові депозити, рахунки з підвищеним відсотком, депозити з можливістю поповнення та зняття коштів тощо, щоб задовольнити потреби різних клієнтів.

2. Аналіз та реагування на ринкові тенденції: Банк повинен постійно аналізувати ринкові умови та конкурентні стратегії, щоб адаптувати свої депозитні продукти до змін у попиті та умовах.

3. Використання маркетингових стратегій: Банк повинен активно просувати свої депозитні продукти серед потенційних клієнтів, використовуючи різноманітні маркетингові канали та привабливі пропозиції.

4. Забезпечення високого рівня обслуговування клієнтів: Важливо забезпечити зручність та доступність для клієнтів, надаючи їм можливість здійснювати операції з депозитами через різні канали, такі як інтернет-банкінг, мобільні додатки тощо.

5. Управління ризиками: Банк повинен ефективно управляти ризиками, пов'язаними з депозитною діяльністю, зокрема ліквідними та кредитними ризиками.

Ці заходи можуть допомогти банку ефективно управляти своїм депозитним портфелем, залучати нових клієнтів та забезпечувати задоволення потреб поточних клієнтів. Ефективне управління депозитним портфелем банку є ключовим аспектом його діяльності. Для досягнення успіху в цій сфері, банк повинен мати чітку стратегію, яка враховує різноманітні аспекти,

починаючи від залучення нових клієнтів до збереження і розвитку відносин з поточними клієнтами.

Першим ключовим аспектом є розробка ефективних маркетингових стратегій для залучення нових депозитів. Це може включати в себе рекламні кампанії, спеціальні пропозиції для нових клієнтів, а також роботу з партнерами та агентами з метою розширення клієнтської бази.

Другим важливим аспектом є збереження депозитів і розвиток відносин з поточними клієнтами. Це може бути досягнуто шляхом надання конкурентних умов депозитування, персоналізованого обслуговування та розробки продуктів, які відповідають потребам клієнтів.

Управління депозитним портфелем банку передбачає впровадження комплексу стратегій та практик, спрямованих на залучення, утримання та оптимізацію депозитів. Крім вищезазначених аспектів, також важливо враховувати динаміку ринку, кон'юнктуру та рівень конкуренції. Також важливо мати чітку стратегію ризик-менеджменту, яка включає в себе оцінку ліквідності, кредитних ризиків та процедури моніторингу.

Крім того, банк повинен мати чітку стратегію ризик-менеджменту, яка включає оцінку ліквідності, кредитних ризиків та процедури моніторингу. Це допомагає забезпечити стійкість банку на ринку та економіці загалом.

Навички комунікації та взаємодії з клієнтами також відіграють важливу роль у залученні та утриманні депозитів. Усі ці аспекти разом утворюють комплексний підхід до управління депозитним портфелем, спрямований на досягнення стійкості та прибутковості банку.

ВИСНОВКИ

В ході проведеного дослідження за темою магістерської кваліфікаційної роботи ми з'ясували, що:

1. Депозитний портфель є одним з основних джерел фінансування банку, оскільки надає можливість привернути грошові кошти для подальшого використання у кредитуванні та інших операціях. Він включає в себе суму коштів, розміщених на депозитних рахунках клієнтів, які були залучені банком на умовах договору. Це свою чергу, сприяє розвитку бізнесу, інвестиційній діяльності та споживчій активності країни.

2. Депозитний портфель впливає на ліквідність банківської системи та загальну стабільність економіки. Управління депозитним портфелем має на меті максимізацію прибутку та мінімізацію ризиків, пов'язаних з депозитною діяльністю банку. Основними функціями управління депозитним портфелем банку є: планування обсягів та структури депозитного портфеля; управління процентними ставками (встановлення конкурентних ставок за депозитами та кредитами); управління ліквідністю банку. Специфічними принципами депозитної політики комерційного банку є прибутковість (оскільки основною метою функціонування банку є одержання максимального прибутку), а також безпека, надійність (банк прагнути одержати дохід з урахуванням тенденцій ринку, на якому він розвиває свою діяльність).

3. В управлінні депозитним портфелем комерційного банку важливо враховувати системний підхід як складову частину загальної системи управління банком. Системний підхід включає в себе ряд аспектів. По-перше, системний підхід передбачає взаємозв'язок з іншими функціями банку, такими як кредитування, інвестування та ліквідність. Такий підхід допомагає забезпечити баланс між активами та пасивами банку. По-друге, системний підхід включає аналіз системи депозитів, який передбачає комплексний аналіз депозитного портфеля, включаючи розгляд різних видів депозитів, їх строків, валют та умов. По-третє, системний підхід передбачає врахування зовнішніх

факторів, таких як ринкові умови, конкуренція, регулювання та технологічні зміни, забезпечуючи при цьому стійкість та конкурентоспроможність.

4. Депозитні операції для АТ КБ "Приватбанк" виступають як основний засіб залучення коштів та отримання прибутку. Вони складають основу пасивних операцій банківської установи. Результати проведеного фінансового аналізу засвідчили, що АТ КБ «Приватбанк» відрізняється достатньо високими значеннями показників ліквідності. Коефіцієнт миттєвої ліквідності при нормативному значенні не менше 20 %, у 2023 році становив 0,3, тобто на рівні вище критичного значення. Коефіцієнт загальної ліквідності зобов'язань банку становив у 2023 році 1,16 при нормативному значенні не менше 100 %. Це свідчить про те, що ПриватБанк має достатньо коштів для покриття своїх короткострокових зобов'язань.

Загальний рівень платоспроможності банку щодо класифікованих активів несе за собою тенденцію до зростання, тобто обсяг капіталу зростає, а ризики активів зменшуються через скорочення ризикових категорій. Забезпеченість загальної суми активів власними коштами рівномірно коливається в рамках значення 0,17. Забезпеченість суми класифікованих активів власними коштами зростає (0,48 в 2023 р. при 0,40 в 2020 р.), адже як вже було вказано банк скорочує обсяги ризикових активів. Коефіцієнт покриття (забезпечення) на 01.01.23 становить 0,15, тобто на 1 гривню активів банку припадає 15 копійок коштів статутного фонду. Банк має достатньо власного капіталу для покриття своїх активів та є фінансово стійким. Стан платоспроможності банку можна охарактеризувати як задовільний, оскільки більшість показників мають тенденцію до зростання. В результаті аналізу фінансових ризиків за критеріями платоспроможності, ліквідності та фінансової стійкості можна сказати, що АТ КБ «ПриватБанк» зберігає позицію лідера банківської системи України та має задовільний фінансовий стан.

5. Динаміка депозитного портфелю АТ КБ «Приватбанк» за 2019-2023 роки в розрізі вкладників показала, що портфель зростає за рахунок росту депозитів фізичних осіб. У порівнянні з 2019 роком депозити фізичних осіб

зросли на 179589 млн. грн. У 2023 році порівняно з 2019 роком депозити юридичних осіб збільшилися на 89067 тис. грн. Всього за даний період депозитний портфель банку за рахунок коштів клієнтів збільшивсь на 269323 тис. грн. Депозити фізичних осіб у депозитному портфелі АТ КБ «Приватбанк» упродовж 2019-2023 років займають найбільшу питому вагу депозитного портфеля – від 47,51% до 67,34%. Що ж стосується депозитів юридичних осіб, то їхня частка є значно нижчою і протягом аналізованого періоду становила від 52,49% до 32,66%. За аналізом структури депозитного портфелю АТ КБ "Приватбанк" можна зробити висновок, що депозити фізичних осіб мають стабільно високу питому вагу, що свідчить про значний внесок фізичних осіб у фінансову діяльність банку. Приватбанк має диверсифіковану базу вкладників.

6. Оцінка оборотності депозитів та витрат на їх залучення є важливими показниками для банківської діяльності. Оборотність депозитів вказує на те, як ефективно банк використовує залучені кошти, а витрати на їх залучення вказують на вартість привернення нових клієнтів та депозитів. Ці показники допомагають банкам керувати своєю фінансовою діяльністю та приймати стратегічні рішення щодо залучення та управління депозитами. Оборотність депозитних вкладень зросла, досягнувши рівня з 0,63 у 2022 році зросла і до 0,75 у 2023 році, що означає, що за рік депозити обертались 0,75 рази. Кожен депозит в середньому перебував у банку 480 днів. Динаміка депозитного портфеля є позитивною, що підтверджується зростанням оборотності депозитних вкладень та рівня осідання депозитних вкладень.

7. Приватбанк пропонує різноманітні інноваційні депозитні продукти для своїх клієнтів. Сюди відносяться депозити з можливістю часткового зняття коштів без втрати відсотків, депозити зі змінною відсотковою ставкою, депозити з додатковими бонусами тощо. Однією з ключових характеристик Приватбанку є впровадження передових інновацій, таких як одноразові SMS-паролі, платіжні міні-термінали, використання Інтернет-банкінгу "Privat-24", QR-коди, онлайн-інкасація та мобільні додатки. Це робить банк одним з

найсучасніших фінансових інститутів для своїх клієнтів.

8. Рекомендаціями щодо вдосконалення депозитної політики банку в умовах воєнного стану є такі:

- актуалізація вимог до якості депозитного портфелю та ліквідних активів;
- підвищення конкурентоспроможності депозитних операцій шляхом підвищення ставок та оптимізації умов залучення коштів;
- забезпечення доступності банком дистанційного відкриття рахунків та операцій з депозитами;
- посилення інформаційної роботи щодо гарантування вкладів та фінансової стійкості банку.

9. АТ КБ «Приватбанк» займає 1-е місце за депозитами фізичних осіб, а саме щодо впровадження нових депозитних продуктів. Можливі шляхи покращення стимулювання залучення вкладів АТ КБ "Приватбанк" можуть включати такі заходи:

- розширення депозитної лінійки продуктів з урахуванням потреб різних категорій клієнтів;
- впровадження бонусних програм та індивідуальних умов обслуговування для постійних клієнтів;
- підвищення якості консультацій та підтримки клієнтів;
- проведення маркетингової політики для залучення клієнтів;
- забезпечення високого рівня безпеки банківських операцій.

Загалом, ефективне управління депозитним портфелем АТ КБ «ПриватБанк» включає такі ключові аспекти: встановлення привабливих відсоткових ставок на депозити, які будуть доступні для клієнтів, розробка широкого спектру депозитних продуктів, забезпечення високого рівня обслуговування клієнтів з можливістю здійснювати депозитні операції через інтернет-банкінг, просування власних депозитних продуктів через маркетингові канали, управління ризиками депозитної діяльності банку.

Список використаної літератури

1. Шликова А.Б. Ефективність депозитної політики банків. URL: <https://krs.chmnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2659/1/%D0%A8%D0%BB%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0.pdf>
2. Дзюбановська Н. Конкурентне середовище як структурна складова моделювання кредитно-депозитної політики банку. Світ фінансів. 2011. Вип. 2. С. 92-97.
3. Вядрова І. М., Герцл І. В. Вплив структури депозитного портфеля банку на формування інвестиційного ресурсу. URL: <https://chmnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2019/07/Vyadrova-I.N.-GertsI-I.V..pdf>
4. Дмитрієва Ю. В. Депозитна політика комерційних банків України та шляхи її вдосконалення на сучасному етапі. 2012 р. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/1589/1/%D0%94%D0>
5. Радченко Н. Г. Методичні підходи до оцінки ефективності депозитної політики банку. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)*. 2014 рік. № 3. С. 166.
6. Радченко О. В. Маркетингові дослідження кон'юнктури депозитного ринку. *Ефективна економіка*. 2016. № 5. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2016_5_56
7. Телишевська Л. І., Сулим Т. О. Депозитна політика банку по залученню коштів населення у вклади. *Молодий вчений*. 2015. № 12(2). С. 168-172.
8. Ілляш В. Ю., Чаленко Н. В. Депозитна політика комерційного банку. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2014_1_44
9. Жовтун Є. В. Теоретичні аспекти депозитної політики банків. *Облік і фінанси*. 2016. № 3. С. 77-83.
10. Коваленко В. В. Вплив депозитної політики на формування

архітектоніки розвитку банків. *ScienceRise*. 2015. № 3(3). С. 78-81.

11. Косова Т. Д., Тарасов І. Ю. Пруденційний механізм конкурентної політики на депозитному ринку. *Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво*. 2014. № 6. С. 94-99.

12. Онишко С. В., Семко В. М. Трансформація депозитної політики банків під впливом наслідків фінансової кризи. *Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України*. 2011. № 1. С. 377-383.

13. Булюк В. В., Бездітко Ю. М. Інструменти депозитної політики банків України: оціночні характеристики та ефективність. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 38(2). С. 78-83.

14. Салига К. С., Ганзюк С. М., Притуляк Д. І. Депозитна політика комерційних банків: проблеми реалізації та напрями вдосконалення. *Інвестиції: практиката досвід*. 2014. № 7. С. 96-98.

15. Мельничук Н. Ю., Ковальчук С. С. Депозитна діяльність банківських установ у контексті формування їхньої ресурсної бази. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2020. № 1. С. 163-167.

16. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.2018 № 2473-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>

17. Тарасова О. В. Проблеми формування депозитної бази комерційних банків України. *Економіка харчової промисловості*. 2019. Т. 11, Вип. 2. С.89-94.

18. Зубова В. В. Довіра як фактор управління депозитним ризиком комерційного банку. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 13. С. 39- 44.

19. Федішин М. П., Білявська А. В. Депозитні операції комерційних банків: сучасний стан та тенденції розвитку. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. Вип. 5(2). С. 112-119.

20. Журавель О.А., Соломіна Г.В. Управління депозитним портфелем

банку. Національний авіаційний університет. URL: https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/56466/1/%D0%96%D1%83%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B5%D0%BB%D1%8C%20%D0%9E.%D0%90._2021.pdf

21. Депозити в Приватбанку. Процентні ставки за вкладками. URL: <https://deposits.privatbank.ua/static/app/open.htm?from=&locale=UA&csid=>

22. Інформаційний портал «Мінфін». Рейтинг стійкості банків за підсумками 2 квартала 2023. ТОВ "МінфінМедіа". URL: <https://minfin.com.ua/ua/banks/rating/>

23. Еш С. М., Ляховецька В. М. Депозитна політика банків та інструменти її реалізації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент*. 2016. Вип. 17. С. 135-138.

24. Ємець В. А. Характеристика депозитної політики банків України на сучасному етапі. *Управління розвитком*. 2013. № 13. С. 79-81.

25. Фінансова звітність АТ КБ «Приватбанк». URL: <https://privatbank.ua/about/finansovaja-otchetnost>

26. Корпоративне управління АТ КБ «Приватбанк». URL: <https://privatbank.ua/about/management/corp>

27. Офіційний сайт АТ КБ «ПРИВАТБАНК»: <https://privatbank.ua>

28. Мороз А. М., Савлук М. І., Пуховкіна М. Ф. Банківські операції. М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». 3-тє вид., переробл. і доповн. К. : КНЕУ, 2019. С.603.

29. Вовчак О.Д. Банківська справа в Україні: стан, проблеми та перспективи розвитку. *Фінанси України*. 2019. №10. С. 118-120.

30. Омелянович Л.О., Кононенко А.Ф., О.В. Грицак, І.В. Попова, Г.О. Яцишина. Фінансовий менеджмент у банку : навч. посібн. Вид-во "ДонДует", 2016. С. 209

31. Шушкова Ю. В., Хоцяновська У. П. Ефективність депозитної політики вітчизняних банків. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*.

2018. № 10(3). С. 35-39.

32. Добровольська О. В., Землякова І. С. Особливості процентної політики комерційних банків в Україні у процесі здійснення депозитних операцій. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2019. Вип. 27(1). С. 49-52.

33. Юдіна С. В., Саранча О. М. Проблеми залучення грошових коштів населення через депозити в банківську систему. *Бізнес-навігатор*. 2019. Вип. 2. С. 149-152.

34. Попова К. О. Удосконалення управління депозитною політикою в банку. *Управління розвитком*. 2014. № 2. С. 148-151.

35. Матлага Л. О., Васирина П. В. Проблеми та тенденції розвитку депозитної політики банківських установ України. *Економічний аналіз*. 2014. Т. 15(1). С. 274-283.

36. Сокол Г. В. Формування депозитної політики банків. *Управління розвитком*. 2013. № 23. С. 128-131.

37. Бартош О. М. Депозитна політика як складова системи управління діяльністю банку. *Фінансовий простір*. 2014. № 4. С. 19-24.

38. Стешенко О. Д., Маханько Т. О. Теоретико-методологічні основи депозитної політики комерційного банку. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2016. Вип. 56. С. 169-175.

39. Бормотова М. В., Федоренко М. С. Систематизація трактування сутності поняття депозитна політика. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2016. Вип. 54. С. 383-387.

40. Васильєва Т. А., Діденко І. В. Інновації в маркетингу депозитних послуг. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2016. № 4. С. 56-63.

41. Коваленко М. О. Депозитна політика банків України та її вплив на ефективність залучення депозитних ресурсів. *Інвестиції: практика та досвід*.

2017. № 2. С. 39-44.

42. Руда О. Л., Маркуш К. Г. Депозитна політика банку та механізм її реалізації. *Економіка та держава*. 2018. № 11. С. 81-84.

43. Гриценко О.А. Управління депозитним портфелем комерційного банку: сучасний стан та перспективи розвитку. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Економіка*. 2018. № 79. С. 117-121.

44. Руцишин Н. М., Милян І. І. Сучасний стан та напрями розвитку депозитної діяльності банків України. *Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка*. 2019. Т. 24, Вип. 2. С. 99-103.

45. Колесник Я. В., Бараненко Н. В. Ефективна депозитна політика банку як шлях капіталізації прибутку. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2018. № 4. С. 87-92.

46. Матвєєв В. В., Гайдаржийська О. М., Василенко В. В. Дослідження депозитного портфелю як інструменту ресурсної політики банку. *Молодий вчений*. 2018. № 3(2). С. 660-664.

47. Заславська О. І. Інноваційне забезпечення ефективності депозитної політики банку. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Економіка*. 2018. Вип. 2. С. 166-170.

48. Кох Т.А. Управління депозитним портфелем комерційного банку: сучасні тенденції та перспективи розвитку. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Економіка*. 2019. № 88. С. 80-84.

49. Герасимович А.М. Управління депозитним портфелем комерційного банку: сучасні тенденції та перспективи розвитку. *Вісник Національного банку України*. 2019. № 11. С. 46-51.

50. Дзюблюк О.В. Управління депозитним портфелем комерційного банку: сучасні тенденції та перспективи розвитку. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Економіка*. 2019. № 83. С. 85-89.

51. Грубінка І., Колодій А. Аналіз деяких показників стану депозитних вкладів банківської системи України. *Вісник Львівського національного аграрного університету. Серія : Економіка АПК.* 2020. № 27. С. 113-116.
52. Підвисоцький Я. В. Аналіз механізму гарантування депозитів вкладників банків у ЄС та в Україні. *Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку.* 2019. № 19. С. 161-173.
53. Чернишова Л. І., Мунтян К. П. Управління розвитком депозитних ресурсів банку для зміцнення його кредитного потенціалу. *Економіка. Фінанси. Право.* 2020. № 12. С. 20-25.
54. Савлук М.І. Управління депозитним портфелем комерційного банку: сучасні тенденції та перспективи розвитку. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Економіка.* 2020. № 92. С. 75-79.
55. Philipp Mader (2016). «Formation and management of commercial banks' deposit portfolio». URL: <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.062049103463&origin=resultslist&sort=plff&src=s&st1=Philipp+Mader&st2=deposit+portfolio&sid=72db0ca5c71661e1f4e5cc5caa7f3f80&sot=b&sdt=b&sl=49&s=TITLABSKEY%28Philipp+Mader+deposit+portfolio%29&relpos=2&citeCnt=0&searchTerm=>
56. Макаренко Ю.П., Хацько В.В. Оцінка управління депозитним портфелем комерційного банку на прикладі АТ «ОТП БАНК», 2021 рік. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/1_2021/8.pdf
57. Кузьменко О.С. Управління депозитним портфелем банку в умовах цифрової трансформації. *Економіка і прогнозування.* 2021. № 4. С. 112-121.

ДОДАТКИ

**АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК «ПРИВАТБАНК»**

**Консолідована проміжна скорочена фінансова звітність
Звіт про фінансовий стан (Баланс)
на 30 вересня 2023 року**

<i>Назва статті</i>	Примітки	30 вересня 2023	млн.грн 31 грудня 2022
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	4	158 551	96 380
Заборгованість банків	5	93 810	103 837
Кредити та аванси клієнтам	6	89 816	68 084
Інвестиційні цінні папери:		239 178	239 752
-за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	7	95 018	95 716
-за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	7	144 034	143 920
-за амортизованою собівартістю	7	126	116
Поточні податкові активи	24	5 072	9079
Відстрочені податкові активи	24	321	1100
Інвестиційна нерухомість		2155	2 155
Нематеріальні активи	8	1525	1 392
Основні засоби	8	4948	5308
Інші фінансові активи	9	5 320	4 318
Інші нефінансові активи		9 095	9 189
Активи, утримувані для продажу	10	32	64
ВСЬОГО АКТИВІВ		401 296	540 658
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			-
Заборгованість перед НБУ		-	-
Заборгованість перед банками та іншими фінансовими установами	11	1340	128
Кошти клієнтів	12	325 303	471863
Інші фінансові зобов'язання	13	2 632	2 647
Поточні податкові зобов'язання	24	5	3
Забезпечення		5560	5804
Резерви та інші нефінансові зобов'язання	16	2713	2274
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		522 051	482 807
КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал		206 060	206 060
Емісійних дохід		23	23
Результат від операцій з акціонером		12174	12 174
Інші резерви		(9 051)	(15168)
Загальні резерви та інші фонди	7,8	12 959	11 449
Накопичений дефіцит		(138 895)	(156 749)
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		66 615	57 789
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		401 296	540 596

**АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК «ПРИВАТБАНК»**

**Консолідована проміжна скорочена фінансова звітність
Звіт про прибутки і збитки
на 30 вересня 2023 року**

млн.грн

<i>Назва статті</i>	Примітки	30 вересня 2023	31 грудня 2022
Процентні доходи	20	47 370	43 686
Процентні витрати	20	4 194	38 905
Чистий процентний дохід		39 918	39 918
Відрахування до резервну на зменшення корисності	21	(43 176)	(15396)
Чисті процентні доходи після вирахування резервну на зменшення корисності		43 104	24 522
Комісійні доходи	22	30 153	32 945
Комісійні витрати	22	(12 707)	(12 505)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		7 538	14 655
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки іноземної валюти		(27)	(7 760)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	864	119
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	(791)	2 608
Витрати на виплати працівникам		(7 626)	(10 096)
Амортизаційні витрати	11	(1 643)	(1 970)
Інші адміністративні та інші операційні витрати	23	(7 659)	(10 473)
Інші доходи	24	1 881	2 815
Інші прибутки (збитки) – збиток від модифікації фінансових активів		(318)	(458)
Доходи (витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		(1)	(1)
Прибуток (збиток), що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		3	4
Прибуток до оподаткування		52 771	34 672
(Витрати на сплату податку) доходи від повернення податку	25	(9 333)	(4 474)
Чистий прибуток за рік		43 438	30 198
ВСЬОГО СУКУПНИХ ДОХОДІВ ЗА РІК		43 438	30 198

**АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК «ПРИВАТБАНК»**

**Консолідована проміжна скорочена фінансова звітність
Звіт про рух грошових коштів
на 30 вересня 2023 року**

млн.грн

<i>Назва статті</i>	Примітки	30 вересня 2023	31 грудня 2022
Грошові потоки від операційної діяльності			
Процентні доходи отримані		42 408	25 510
Процентні доходи сплачені		(3 356)	(3 012)
Виплати та комісійні отримані		30 153	22 880
Виплати та комісійні сплачені		(12 707)	(8 907)
Дохід отриманий від операцій з іноземною валютою та своп-контрактів		7 538	10 518
Сплачені витрати ,пов'язані з персоналом		(7 482)	(6 898)
Адміністративні та інші операційні витрати сплачені, крім сплачених витрат пов'язаних з персоналом		(7 858)	(6 414)
Інші доходи отримані		1 939	1 809
Грошові потоки, отримані від операційної діяльності, до змін в операційних активах та зобов'язаннях		50 322	30 419
Зміни в операційних активах та зобов'язаннях			
Чисте зменшення/збільшення заборгованості банків		11 257	(28 269)
Чисте зменшення/збільшення кредитів та авансів клієнтам		(21 457)	(10 476)
Чисте зменшення/збільшення інших фінансових активів		(987)	(770)
Чисте зменшення/збільшення інших активів		75	345
Інші надходження (вибуття) грошових коштів		34	16
Чисте збільшення/зменшення заборгованості перед НБУ		(2)	-
Чисте зменшення/збільшення заборгованості перед банками та іншими фінансовими установами		-	-
Чисте збільшення коштів клієнтів		37 982	70 825
Чисте зменшення/збільшення резервів, інших фінансових та нефінансових зобов'язань		(273)	(1251)
Чисті грошові кошти, отримані від операційної діяльності		77 489	60 846
Грошові потоки від інвестиційної діяльності			
Надходження від продажу ОЗ		5	98
Придбання ОЗ та нематеріальних активів		(1399)	(806)
Надходження від продажу та погашення інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток чи збиток		-	-
Надходження від продажу та погашення інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупних дохід		132 708	60 735

Продовження Додатку В

Придбання інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(122 993)	(69 576)
Надходження від продажу інвестиційної нерухомості		1	77
Чисті грошові кошти, використані/отримані від інвестиційної діяльності		8 322	(9 478)
Грошові потоки від фінансової діяльності			
Погашення зобов'язання орендаря з лізингу		(247)	(233)
Погашення кредиту від фінансування НБУ		-	-
Виплата дивідендів		(24 214)	(28 246)
Повернення інших залучених коштів		(13)	-
Отримання інших залучених коштів		1223	-
Чисті грошові кошти, використані в фінансовій діяльності	31	(23 251)	(28 479)
Вплив зміни курсів обміну на грошові кошти та їх еквіваленти		(321)	9 529
Вплив очікуваних кредитних збитків на грошові кошти та їх еквіваленти		(8)	(553)
Чисте збільшення грошових коштів та їх еквівалентів		62 231	31 865
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року		94 191	51 208
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	6	156 422	83 073

**АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК «ПРИВАТБАНК»**
Звіт про фінансовий стан (Баланс)
на 31 грудня 2022 року

млн.грн

<i>Назва статті</i>	Примітки	31 грудня 2022	31 грудня 2021
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	7	96 380	52 835
Заборгованість банків		103 837	26 243
Кредити та аванси клієнтам	8	68084	68 218
Інвестиційні цінні папери:		239 752	222 277
-за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	95 716	93 096
-за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	143 920	129 074
-за амортизованою собівартістю	9	116	107
Поточні податкові активи	25	9079	9 978
Відстрочені податкові активи	25	1100	-
Інвестиції в дочірню та асоційовану компанію	9	30	30
Інвестиційна нерухомість	10	2 155	1 989
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	11	1 389	1 288
Приміщення, вдосконалення орендованого майна, обладнання та нематеріальні активи	11	5228	6 074
Інші фінансові активи	12	4 309	2 644
Інші нефінансові активи	13	9 189	9 713
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя		-	-
Активи, утримувані для продажу		64	7
ВСЬОГО АКТИВІВ		540 658	401 296
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Заборгованість перед НБУ		-	-
Кошти банків	14	-	3
Кошти клієнтів	15	471 970	325 303
Інші залучені кошти		128	-
Відстрочені податкові зобов'язання	25	-	159
Інші фінансові зобов'язання	16	2 634	3 770
Забезпечення	17	5804	3651
Інші нефінансові зобов'язання	18	2271	1795
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		482 807	334 681
КАПІТАЛ			
Статутний капітал	19	206 060	206 060
Емісійних дохід	19	23	23
Результат від операцій з акціонером	19	12 174	12 174
Інші резерви		(15168)	(4 091)
Загальні резерви та інші фонди	19	11 449	9 696
Накопичений дефіцит		(156 749)	(157 247)
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		57 789	66 615
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		540 596	401 296

**АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК «ПРИВАТБАНК»**
**Звіт про прибутки і збитки
на 31 грудня 2022 року**

млн.грн

<i>Назва статті</i>	Примітки	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Процентні доходи	20	43 686	35 854
Процентні витрати	20	38 905	30 870
Чистий процентний дохід		39 918	29 317
Відрахування до резервну на зменшення корисності	21	(15396)	(856)
Чисті процентні доходи після вирахування резервну на зменшення корисності		24 522	28 461
Комісійні доходи	22	32 945	35 057
Комісійні витрати	22	(12 505)	(11 840)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		14 655	3 226
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки іноземної валюти		(7 760)	1 017
Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	119	32
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	2 608	(7 666)
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості		267	(873)
Витрати на виплати працівникам		(10 096)	(8 904)
Амортизаційні витрати	11	(1 970)	(2 183)
Інші адміністративні та інші операційні витрати	23	(10 473)	(2 348)
Інші доходи	24	2 815	1 286
Інші прибутки (збитки) – збиток від модифікації фінансових активів		(458)	(111)
Доходи (витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		(1)	(164)
Прибуток (збиток), що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		4	77
Прибуток до оподаткування		34 672	35 067
(Витрати на сплату податку) доходи від повернення податку	25	(4 474)	(17)
Чистий прибуток за рік		30198	35 050
Інші сукупні витрати/(доходи)		(10 984)	(1 818)
ВСЬОГО СУКУПНИХ ДОХОДІВ ЗА РІК		19 214	33 232

**АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК «ПРИВАТБАНК»**
Звіт про рух грошових коштів
на 31 грудня 2022 року

млн.грн

<i>Назва статті</i>	Примітки	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Грошові потоки від операційної діяльності			
Процентні доходи отримані		40071	36 915
Процентні доходи сплачені		(3 800)	(6 755)
Виплати та комісійні отримані		32 945	35 057
Виплати та комісійні сплачені		(12 505)	(11840)
Дохід отриманий від операцій з іноземною валютою та своп-контрактів		14 655	3 226
Сплачені витрати ,пов'язані з персоналом		(9 775)	(9 176)
Адміністративні та інші операційні витрати сплачені, крім сплачених витрат пов'язаних з персоналом		(9 439)	(8 900)
Інші доходи отримані		2 917	1 701
Грошові потоки, отримані від операційної діяльності, до змін в операційних активах та зобов'язаннях		(5 030)	(3 318)
Зміни в операційних активах та зобов'язаннях		50 039	36 910
Чисте зменшення/збільшення залишків обов'язкового резерву		-	-
Чисте зменшення/збільшення заборгованості банків		(77 584)	(1 179)
Чисте зменшення/збільшення кредитів та авансів клієнтам		(9 198)	(15 000)
Чисте зменшення/збільшення інших фінансових активів		(704)	753
Чисте зменшення/збільшення інших активів		332	(105)
Інші надходження (вибуття) грошових коштів		37	35
Чисте збільшення/зменшення заборгованості перед НБУ		(2)	-
Чисте зменшення/збільшення заборгованості перед банками та іншими фінансовими установами		-	-
Чисте збільшення коштів клієнтів		117 642	17 718
Чисте зменшення/збільшення резервів, інших фінансових та нефінансових зобов'язань		(977)	37
Чисті грошові кошти, отримані від операційної діяльності		79 585	39169
Грошові потоки від інвестиційної діяльності			
Надходження від продажу ОЗ		3	85
Придбання ОЗ та нематеріальних активів		1 067	1749
Надходження від продажу та погашення інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток чи збиток		-	-
Надходження від продажу та погашення інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупних дохід		112 778	69 622

Продовження Додатку Е

Придбання інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(130 058)	(83 625)
Надходження від погашення інвестиційних цінних паперів за амортизованою вартістю		-	-
Придбання інвестиційних цінних паперів за амортизованою вартістю		-	-
Чисті грошові кошти, використані/отримані від інвестиційної діяльності		(18 267)	(14 167)
Грошові потоки від фінансової діяльності			
Погашення зобов'язання орендаря з лізингу		(653)	(736)
Погашення кредиту від фінансування НБУ		-	-
Виплата дивідендів		(28 040)	(19 442)
Чисті грошові кошти, використані в фінансовій діяльності	31	(28 566)	(20 178)
Вплив зміни курсів обміну на грошові кошти та їх еквіваленти		10 684	(1 683)
Вплив очікуваних кредитних збитків на грошові кошти та їх еквіваленти		(453)	(1)
Чисте збільшення грошових коштів та їх еквівалентів		42 983	3 140
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року		51 208	48 068
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	6	94 191	51208

**АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК «ПРИВАТБАНК»
Звіт про фінансовий стан (Баланс)
на 31 грудня 2021 року**

млн.грн

<i>Назва статті</i>	Примітки	31 грудня 2021	31 грудня 2020
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	6	52 835	49 911
Заборгованість банків	7	26 243	25 059
Кредити та аванси клієнтам	8	68 218	55 021
Інвестиційні цінні папери:		222 277	221 661
-за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	93 096	100 750
-за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	129 074	119 196
-за амортизованою собівартістю	9	107	1 715
Поточні податкові активи	22	9 978	6 660
Інвестиції в дочірню та асоційовану компанію		30	30
Інвестиційна нерухомість		1 989	2 933
Активи з права користування	10	1 288	1 748
Основні засоби та нематеріальні активи	11	6 074	5 894
Інші фінансові активи	12	2 644	3 448
Інші активи	13	9 713	8 900
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя		-	1 228
Активи, утримувані для продажу		7	32
ВСЬОГО АКТИВІВ		401 296	382 525
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Заборгованість перед НБУ		-	-
Заборгованість перед банками та іншими фінансовими установами		3	2
Кошти клієнтів	14	325 303	312 708
Зобов'язання орендаря з лізингу	31	-	1 855
Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	22	159	146
Інші фінансові зобов'язання	15	3 770	2 907
Резерви та інші нефінансові зобов'язання	16	5 446	12 082
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		334 681	329 700
КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	17	206 060	206 060
Емісійних дохід	17	23	23
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174
Інші резерви	9,10	(4 091)	(2 248)
Загальні резерви та інші фонди	17	9 696	8 481
Накопичений дефіцит		(157 247)	(171 665)
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		66 615	52 825
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		401 296	382 525

**АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК «ПРИВАТБАНК»**
Звіт про прибутки і збитки
на 31 грудня 2021 року

млн.грн

<i>Назва статті</i>	Примітки	31 грудня 2021	31 грудня 2020
Процентні доходи	17	35 854	33 563
Процентні витрати	17	(6 537)	(11 961)
Чистий процентний дохід		29 317	21 602
Відрахування до резервну на зменшення корисності	18	(856)	(1809)
Чисті процентні доходи після вирахування резервну на зменшення корисності		28 461	19 793
Доходи за виплатами та комісійними	19	35 057	27 649
Витрати за виплатами та комісійними	19	(11 840)	(8 888)
Прибутки мінус збитки від операцій з іноземною валютою та своп-контрактів		3 226	3 103
Прибутки мінус збитки від переоцінки іноземної валюти		1 017	(7 460)
Прибутки мінус збитки від реалізації інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	32	8
Збитки мінус прибутки) від переоцінки інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	7 666	16 045
Прибутки/(Збитки) від оцінки будівель та інвестиційної нерухомості		7684	8 577
Зменшення корисності майна, що перейшло у власність банку , як заставодержателя		(873)	(256)
Відновлення зменшення корисності асоційованої компанії		-	119
Адміністративні та інші операційні витрати	20	-	124
Інші чисті доходи		1 286	18 006
Прибуток до оподаткування	21	35067	24296
Чистий прибуток за рік		35050	24302
Інші сукупні витрати/(доходи)		(1 818)	(1 549)
ВСЬОГО СУКУПНИХ ДОХОДІВ ЗА РІК		33 232	22 753

**АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК «ПРИВАТБАНК»**
Звіт про рух грошових коштів
на 31 грудня 2021 року

млн.грн

<i>Назва статті</i>	Примітки	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Грошові потоки від операційної діяльності			
Процентні доходи отримані		36 915	32 658
Процентні доходи сплачені		(6 755)	12 266
Виплати та комісійні отримані		35 057	27 649
Виплати та комісійні сплачені		(11840)	8 888
Дохід отриманий від операцій з іноземною валютою та своп-контрактів		3 226	3 103
Сплачені витрати ,пов'язані з персоналом		(9 176)	7 683
Адміністративні та інші операційні витрати сплачені, крім сплачених витрат пов'язаних з персоналом		(8 900)	6 315
Інші доходи отримані		1 701	1 319
Податок на прибуток сплачений		(3 318)	4 403
Грошові потоки, отримані від операційної діяльності, до змін в операційних активах та зобов'язаннях		36 910	25 174
Зміни в операційних активах та зобов'язаннях			
Чисте зменшення/збільшення залишків обов'язкового резерву		-	5
Чисте зменшення/збільшення заборгованості банків		(1 179)	2 065
Чисте зменшення/збільшення кредитів та авансів клієнтам		(15 000)	2 562
Чисте зменшення/збільшення інших фінансових активів		753	2
Чисте зменшення/збільшення інших активів		(105)	300
Чисте зменшення/збільшення заборгованості перед банками та іншими фінансовими установами		-	220
Чисте збільшення коштів клієнтів		17 718	56 207
Чисте зменшення/збільшення резервів, інших фінансових та нефінансових зобов'язань		37	689
Чисті грошові кошти, отримані від операційної діяльності		39169	85 402
Грошові потоки від інвестиційної діяльності			
Надходження від продажу ОЗ		85	36
Придбання ОЗ та нематеріальних активів		1749	2 224
Надходження від продажу та погашення інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток чи збиток		-	-
Надходження від продажу та погашення інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупних дохід		69 622	32 135

Продовження Додатку К

Придбання інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		83 625	81 623
Надходження від погашення інвестиційних цінних паперів за амортизованою вартістю		-	-
Придбання інвестиційних цінних паперів за амортизованою вартістю		-	1 468
Чисті грошові кошти, використані/отримані від інвестиційної діяльності		14 167	53 144
Грошові потоки від фінансової діяльності			
Погашення зобов'язання орендаря з лізингу		736	631
Погашення кредиту від фінансування НБУ		-	7 621
Виплата дивідендів		19 442	24 457
Чисті грошові кошти, використані в фінансовій діяльності	31	20 178	32 709
Вплив зміни курсів обміну на грошові кошти та їх еквіваленти		1 683	4 033
Вплив очікуваних кредитних збитків на грошові кошти та їх еквіваленти		(1)	(1)
Чисте збільшення грошових коштів та їх еквівалентів		3 140	3 581
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року		48 068	44 487
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	6	51208	48 068